

SYNODEMØTET 2017

DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE

2.-5. november 2017

Det 113. Ordinære synodemøtet ble holdt på Stavern folkehøyskole.

Det konstituerende møtet ble holdt torsdag 2. november kl. 13.00.

Synodeformann Jarle Skullerud, ønsket velkommen til synodemøtet.

Godkjenning av innkalling

Vedtak: Innkallingen ble godkjent.

Godkjenning av delegaters habilitet

Vedtak: Synoden hadde ingen merknader til delegatenes habilitet.

Godkjenning av saksliste

Vedtak: Sakslista ble godkjent.

Godkjenning av forretningsorden

Vedtak: Forretningsordenen for synodemøtet ble godkjent.

Valg av møtedirigenter og møtesekretærer

Vedtak: Hilde Grøthe og Morten Dahle Stærk ble valgt til møtedirigenter, og Ingjerd Bandak og Geir Arne Johansen ble valgt til møtesekretærer.

Valg av redaksjonskomité

Vedtak: Geir Øystein Andersen, Heidi Aarmo Lund og Terje Solberg ble valgt til redaksjonskomité.

Valg av tellekorps

Vedtak: Terje Bjørkås, Brit Løvgren, Tone Moseid, Hilde Charlotte Mørland og Knut Ola Topland ble valgt til tellekorps.

Valg av tre representanter til å underskrive protokollen

Vedtak: John Arne Gladsø, Svein Slettevold og Else Marie Standal ble valgt til å underskrive protokollen.

Delegater som ikke var til stede under konstitueringen av synodemøtet: 1, 2, 12, 27, 31, 33, 56, 57, 61, 86, 90, 91, 100, 118, 134.

Delegater som meldte forfall til synodemøtet: 11, 22, 24, 25, 58, 76, 107, 143, 152.

Totalt var 155 stemmeberettigede delegater til stede gjennom møtet.

Innhold

Utsendinger til Synoden	4
Sak 1/2017 Synodestyrets treårsmelding for 2014-2017	11
Sak 2/2017 Regnskap for 2014-2017.....	13
Sak 3/2017 Statistikk for 2014-2016	14
Sak 4/2017 Mål for Frikirken for 2018-2023	15
Sak 5/2017 Økonomiplaner for 2018-2020	21
Sak 6/2017 Protokoll fra synoderådet	23
Sak 7/2017 Reviderte retningslinjer for utviklingsfondet	24
Sak 8/2017 Andre medlinger/regnskaper	28
Sak 9/2017 Rapport om arbeidet i Japan	30
Sak 10/2017 Medlemskategorier i Frikirken	31
Sak 11/2017 Tilsynsmannsordningen - ansettelse på åremål	34
Sak 12/2017 Sammensetning av synoderådet	39
Sak 13/2017 Virektid for synodeformann	41
Sak 14/2017 Revidert reglement for nedlegging av menigheter	43
Sak 15/2017 Styring og ledelse i lokalmenigheten	45
Sak 16/2017 Gjenopprette misjonsstyret	62
Sak 17/2017 Misjonsutvalg til å utrede Frikirkens misjonsengasjement	64
Sak 18/2017 Fra medlemsbasert til inntektsbasert menighetstilskudd/ misjonsgave	70
Sak 19/2017 Forvaltning av sakramentene	72
Sak 20/2017 Valg	75
Sak 21/2017 Eventuelt	84

UTSENDINGER TIL SYNODEN 2017

Delegat nr. 1	Alta	Andersen	Yngve	Ankom senere
Delegat nr. 2	Alta	Nyvoll	Torbjørn	Ankom fredag
Delegat nr. 3	Arendal	Nilsen	Torstein	
Delegat nr. 4	Arendal	Topland	Anne-Mari Schiager	
Delegat nr. 5	Arendal	Øverli	Tor Gunnar	
Delegat nr. 6	Bamble	Garstad	Kristian	
Delegat nr. 7	Bamble	Lillevold	Lars Martin	
Delegat nr. 8	Bergen	Arnesen	Grete Aurora	
Delegat nr. 9	Bergen	Låstad	Knut Amund	
Delegat nr. 10	Bergen	Nilsen	Leif Erik	
Delegat nr. 12	Birkeland	Nordvoll	Thor Harry	Ankom senere
Delegat nr. 13	Bodø	Lunheim	Lill-Tove	
Delegat nr. 14	Bodø	Nordkil	Geir	
Delegat nr. 15	Brunlanes	Gusland	Jan	
Delegat nr. 16	Brunlanes	Hersdal	Arne	
Delegat nr. 17	Bryne	Larsen	Marith	
Delegat nr. 18	Bryne	Moseid	Notto	
Delegat nr. 19	Bærum	Bergh	Marit	
Delegat nr. 20	Bærum	Tyvand	Steinar	
Delegat nr. 21	Bønnes	Hollerud	Håvard	
Delegat nr. 23	Credo	Helland	Bjørn	
Delegat nr. 26	Drangedal	Tveit	Lars Stian	
Delegat nr. 27	Drangedal	Klok	Edwin	Ankom fredag
Delegat nr. 28	Flekkefjord	Nybø	Ove	
Delegat nr. 29	Flekkefjord	Teistedal	Lars Aksel	

Delegat nr. 30	Fredrikstad	Hovland	Helge	
Delegat nr. 31	Fredrikstad	Pedersen	Jens	Ankom senere
Delegat nr. 32	Gjerstad	Dalane	Gunstein	
Delegat nr. 33	Greåker	Gustavsen	Per Morten	Ankom senere
Delegat nr. 34	Greåker	Skaar	Hanne Marie	
Delegat nr. 35	Greåker	Willard	Ketil	
Delegat nr. 36	Grimstad	Hansen	Gunn Spikkeland	
Delegat nr. 37	Grimstad	Høyland	Knut Helge	
Delegat nr. 38	Grimstad	Svebak	Ole Dag	
Delegat nr. 39	Halden	Iversen	Solveig	
Delegat nr. 40	Halden	Steilbu	Sigvald L	
Delegat nr. 41	Hamar	Austeng	Eirik	
Delegat nr. 42	Hamar	Samnøen	Øystein	
Delegat nr. 43	Herøy	Frøystad	Thea	
Delegat nr. 44	Herøy	Hermansen	Erhard	
Delegat nr. 45	Herøy	Østraat	Sigrid Goksøyr	
Delegat nr. 46	Hægeland	Godtfredsen	Dag Øyvind	
Delegat nr. 47	Hægeland	Leirvik	Johan	
Delegat nr. 48	Hønefoss	Roum	Jon Daniel	
Delegat nr. 49	Hånes	Augland	Øivind	
Delegat nr. 50	Hånes	Timenes	Henrik	
Delegat nr. 51	Karmøy	Folkedal	Lars Øystein	
Delegat nr. 52	Karmøy	Lothe	Leif	
Delegat nr. 53	Klepp	Berge	Tor Bjarte	
Delegat nr. 54	Klepp	Håland	Magne	
Delegat nr. 55	Kongsberg	Andersen	Geir Øystein	

Delegat nr. 56	Kraftverket	Aartun	Iselin	Ankom fredag
Delegat nr. 57	Kraftverket	Refvik	Helene Rødland	Ankom fredag
Delegat nr. 59	Kragerø	Andresen	Svein	
Delegat nr. 60	Kristiansand	Grøthe	Hilde	
Delegat nr. 61	Kristiansand	Johannessen	Siri Merete Reisvaag	Ankom senere
Delegat nr. 62	Kristiansand	Jølstad	Knut Are	
Delegat nr. 63	Kristiansand	Røiseland	Are Mikael	
Delegat nr. 64	Levanger	Nordvoll	Anne Græsli	
Delegat nr. 65	Levanger	Pedersen	Ove Arne	
Delegat nr. 66	Lillesand	Daltveit	Rune	
Delegat nr. 67	Lillesand	Fjeldstad	Hilde M Sæbø	
Delegat nr. 68	Lillesand	Mogstad	Kent	
Delegat nr. 69	Lyngdal	Ausland	Kjetil	
Delegat nr. 70	Lyngdal	Hollerud	Helge	
Delegat nr. 71	Lørenskog	Ersvik	Frank	
Delegat nr. 72	Lørenskog	Thøgersen	Bjørnar	
Delegat nr. 73	Meløy Nordre	Rommetveit	Torleif	
Delegat nr. 74	Meløy Nordre	Simsø	Sissel	
Delegat nr. 75	Meløy Søndre	Ek	Jostein	
Delegat nr. 77	Moss	Johansen	Petter Lande	
Delegat nr. 78	Mosvik	Nervik	Jarle	
Delegat nr. 79	Namsos	Osnes	Knut	
Delegat nr. 80	Namsos	Stien	Bjørn Roger	
Delegat nr. 81	Nesna	Eivik	Finn-Tore	
Delegat nr. 82	Nordre presbyterium	Gladsø	Jon Arne	

Delegat nr. 83	Oslo Storbymenighet	Standal	Else Marie	
Delegat nr. 84	Oslo Storbymenighet	Stærk	Morten Dahle	
Delegat nr. 85	Oslo Søndre	Gossner	Jan	
Delegat nr. 86	Oslo Vestre	Knutsen	Ingjerd	Ankom senere
Delegat nr. 87	Oslo Vestre	Neset	Torunn	
Delegat nr. 88	Oslo Vestre	Tveit	Ane L.	
Delegat nr. 89	Oslo Østre	Cruickshank	Merethe	
Delegat nr. 90	Oslo Østre	Hjørundal	Trond	Ankom senere
Delegat nr. 91	Oslo Østre	Valen- Sendstad	Johan	Ankom senere
Delegat nr. 92	Porsgrunn	Dahl	Øyvind	
Delegat nr. 93	Porsgrunn	Gimse	Nora Margaret	
Delegat nr. 94	Porsgrunn	Fredriksen	Martin Holt	
Delegat nr. 95	Rana	Trana	Rolf	
Delegat nr. 96	Randaberg	Torsøy	Tor	
Delegat nr. 97	Randesund	Korsvik	Terje	
Delegat nr. 98	Randesund	Stakkeland	Rigmor Angell	
Delegat nr. 99	Randesund	Tellefsen	Yngvar	
Delegat nr. 100	Riska	Stokka	Sveinung	Ankom senere
Delegat nr. 101	Risør	Homme	Ruth Aanonsen	
Delegat nr. 102	Risør	Strand	Else Birgit Bergem	
Delegat nr. 103	Rognan	Johansen	Åsne Austvik	
Delegat nr. 104	Rødøy	Setvik	Kjell	
Delegat nr. 105	Råde	Arvesen	Yngvar	
Delegat nr. 106	Råde	Fagermoen	Rita Bjørkå	
Delegat nr. 108	Sandnes	Garvik	Heidi	

Delegat nr. 109	Sarpsborg	Misund	Kristin
Delegat nr. 110	Sarpsborg	Sandvand	Leif Gunnar
Delegat nr. 111	Sarpsborg	Thorbjørnsen	Bjørnar Ritland
Delegat nr. 112	Skien	Brekka	Bjørn
Delegat nr. 113	Skien	Gjelstad	Gunn
Delegat nr. 114	Smaalenene	Hans-Kåre	Fosser
Delegat nr. 115	Smaalenene	Svein	Slettevold
Delegat nr. 116	Songdal	Myhren	André
Delegat nr. 117	Songdal	Tønnessen	Roar
Delegat nr. 118	Songe	Gustavsen	Barbro Ankom senere
Delegat nr. 119	Songe	Jensen	Leif Inge
Delegat nr. 120	Songe	Løvdal	Svein
Delegat nr. 121	Sortland	Frostestad	Jan H.
Delegat nr. 122	Sortland	Vågø	Sigrun - Olise
Delegat nr. 123	Stange	Fjellestad	Øyvind
Delegat nr. 124	Stavern	Eggebø	Anne
Delegat nr. 125	Stavern	A. Sveen	Ane Gunhild
Delegat nr. 126	Steinkjer	Ulvin	Tor-Odd
Delegat nr. 127	Steinkjer	Ulvin	Liv Gregersen
Delegat nr. 128	Sula	Havnegjerde	Janne-Grete
Delegat nr. 129	Sula	Langen	Geir
Delegat nr. 130	Synodeformann	Skullerud	Jarle
Delegat nr. 131	Synodestyret	Hunemo	Arvid
Delegat nr. 132	Søndre presbyterium	Syvertsen	Trine H
Delegat nr. 133	Søndre presbyterium	Østerberg	Arnfinn

Delegat nr.134	Toten	Klynderud	Stein	Ankom senere
Delegat nr. 135	Toten	Tryland	Tore	
Delegat nr. 136	Treungen	Nielsen	Rut Stokstad	
Delegat nr. 137	Treungen	Tveit	Øyvind	
Delegat nr. 138	Tromsø	Lund	Heidi Aarmo	
Delegat nr. 139	Trondheim	Eiksund	Gudmund	
Delegat nr. 140	Trondheim	Reitan	Hilde	
Delegat nr. 141	Trondheim	Strømhaug	Lars-Gøran	
Delegat nr. 142	Tveit	Herje	Kjell Audun	
Delegat nr.144	Tønsberg	Frøen	Erlend	
Delegat nr. 145	Tønsberg	Frøen	Jan Helge	
Delegat nr. 146	Vennesla	Bakken	Geir Ove	
Delegat nr. 147	Vennesla	Granås	Terje	
Delegat nr. 148	Vennesla	Voldsund	Marton	
Delegat nr. 149	Vennesla	Voldsund	Anne Karine Ravnaas	
Delegat nr. 150	Vestre presbyterium	Løkkeborg	Jan	
Delegat nr. 151	Volda	Hatlen	Sølve André	
Delegat nr. 153	Vågsbygd	Antonsen	Stein-Vegard	
Delegat nr. 154	Vågsbygd	Holvik	Frank Jakob	
Delegat nr. 155	Vågsbygd	Rødland	Bjørg	
Delegat nr. 156	Ørsta	Grimstad	Kirsten Ragnhild	
Delegat nr. 157	Ørsta	Petersen	Kjersti Gulli	
Delegat nr. 158	Østre presbyterium	Bengtsson	Niclas	
Delegat nr. 159	Østre presbyterium	Johnsen	Gunnar	
Delegat nr. 160	Østsida	Orre	Geir	

Delegat nr. 161	Østside	Tobiassen	Rune
Delegat nr. 162	Øvrebø	Engamo	Martin
Delegat nr. 163	Øvrebø	Engamo	Sigurd-Åge
Delegat nr. 164	Øvrebø	Tonheim	Øyvind
Observatører Inspire-kiren	Horten	Østerberg	Ann-Christin
		Østerberg	Harald
		Pedersen	Ove

Sak 1/2017 Synodestyrets treårsmelding for 2014-2017

Innstilling fra 1.komité:

Forslag til vedtak:

1. *Synoden takker synodestyret for godt arbeid, også gjennom flere krevende prosesser.*
2. *Synoden vil også takke alle ansatte ved hovedkontoret for deres bidrag i forbindelse med omstillingen der.*
3. *Synoden gleder seg over det økte misjonsengasjementet blant barn og unge og engasjementet vi opplevde i forbindelse med markeringen av v r misjons 100-års jubileum. Samtidig beklager Synoden at det i perioden var nødvendig å redusere antall misjon ere og håper det økte engasjementet gjenspeiles i fremtidig innsats.*
4. *Synoden er takknemlig for det arbeidet som er gjort for å videreføre samarbeidet med s sterkirkene v re i Taiwan, Kina og Etiopia.*
5. *Synoden merker seg at synodestyret har beklaget prosessen omkring hvorvidt 1. vara skal innkalles fast til m tene i synodestyret. Synoden mener avgjørelsen som er tatt ligger innenfor synodestyrets mandat.*
6. *Synoden oppfordrer menighetene til å utarbeide og videreutvikle lokale trosoppl ringsplaner med bistand fra FriBU.*
7. *Synoden gleder seg over arbeidet som er gjort flere steder for å nå gruppen «unge voksne». Dette er et arbeid det vil være viktig å prioritere i de kommende årene.*
8. *Synoden ber synodestyret vurdere om tilbudet om veiledning også skal være et tilbud til ansvarlig eldste i menigheter uten pastor.*
9. *Synoden vil uttrykke takknemlighet for den jobben som, med begrensede ressurser, gjøres med Budbæreren og øvrig informasjonsarbeid. Budbæreren er en bidragsyter til informasjon, inspirasjon og åpen debatt i kirkesamfunnet. Synoden ber synodestyret jobbe med en avklaring av hvilken rolle Budbæreren skal ha i fremtiden.*
10. *Synoden vil gi synodeformannen ros for at han i stor grad har prioritert å møte v re menigheter, institusjoner og øvrige samarbeidspartnere i inn- og utland.*
11. *Synoden har forståelse for at vedtaket i sak 1/14, pkt. 9, om evaluering av omorganiseringen av sentralledet i Frikirken, ikke er fulgt opp i inneværende treårsperiode. Evalueringen bes gjennomført på en hensiktsmessig måte i kommende periode.*
12. *Synoden er fornøyd med at tre rsmeldingen er kortfattet, strukturert og tar opp hovedpunktene i det arbeidet som er gjort de siste tre årene. Ved senere tre rsmeldinger ønsker synoden at status på prosjekter som*

er iverksatt fremgår av meldingen. I tillegg ber synoden om et vedlegg med en kortfattet oversikt over vedtak fra forrige synodemøte, hvordan disse er fulgt opp, samt en oversikt over ansatte på hovedkontoret i perioden.

13. I formannens tale til synoden merket vi oss spesielt takknemligheten for mangfoldet av frivillige som gjennom sitt arbeid er vår kirke.

Formannen understreket viktigheten av tro på hjemmebane og bevissthet om at vi alle er forbilder. Han avsluttet med å oppfordre til å stille spørsmålet om neste generasjon vinner på de valg vi tar.

14. Synodestyrets treårsmelding godkjennes.

15. Synodestyrets handlinger godkjennes.

Votering:

1. Enstemmig

2. Enstemmig

3 Enstemmig

4. Enstemmig

5. Tilleggsforslag til dette punktet fra Leif Gunnar Sandvand, Ketil Willard og Øyvind Tveit:

"Tidligere praksis vedr. fast innkalling av 1.vara for forstanderne og 1.vara for de eldste gjeninnføres". Antall stemmer for tilleggsforslaget: **68. Forslaget faller.** Antall stemmer for opprinnelig forslag: **122. Kontra: 2.**

6.Enstemmig

7.Enstemmig

8.Enstemmig

9.Enstemmig

10.Enstemmig

11.Enstemmig

12.Enstemmig

13.Enstemmig

14.Enstemmig

15.Enstemmig

Forslaget blir vedtatt.

Sak 2/2017 Regnskap for 2014-2017

Innstilling fra 2.komit e:

Forslag til vedtak:

1. *Først vil synoden takke hovedkontoret for oppfølgingen av økonomistyringen siden synodemøtet 2014. Dette er synlig først og fremst gjennom*
  1. *Bedret driftsresultat gjennom perioden 2015-2017.*
  2. *En bedre og mer strukturert rapportering av regnskap og resultater for perioden, herunder en god sammenstilling av budsjett og regnskap fra og med 2017.*
2. *Årsberetninger og årsregnskap for årene 2014 til 2016 for DELF Frikirketorget/DELF Frikirkens Fellesarbeid tas til orientering.*
3. *Vi merker oss at det fortsatt er en del menigheter som ikke bidrar til vårt felles misjonsarbeid. Vi ber synodestyret å vurdere om misjonsgaven bør gjøres forpliktende og/eller inngå som en del av menighetens tilskudd.*
4. *Årsregnskapene vedtas av synodestyret hvert år. Synoden mener det vil v re nyttig å få vedlagt synodestyrets protokollvedtak om årsregnskapet innbefattet vedtak om eventuelle disponeringer av overskudd/inndekning av underskudd.*
5. *Synoden er enig i hovedkontorets vurdering av å skille ut og synliggjøre testamentariske gaver tydeligere i årsregnskapet.*
6. *Det burde vært gjort tydeligere at avkastning/tap på den fremtidige avsatte reserven knyttet til salg av Frikirkens hus ikke vil endre den avsatte reserven.*

Votering:

1. Enstemmig tilslutning
2. Enstemmig tilslutning
- 3 Stemmer for forslaget: 104 kontra: 36
4. Enstemmig tilslutning
5. Enstemmig tilslutning
6. Stemmer for forslaget: 148 kontra: 6

Delegater som ikke var til stede under votering: 2, 42.

Forslaget blir vedtatt.

Sak 3/2017 Statistikk for 2014-2016

Se statistikk og saksfremstilling i saksdokumentene til synoden.

Innstilling fra 2. Komité:

Forslag til vedtak:

- 1. Synoden merker seg med beklagelse at det er en nedgang i alle kategorier medlemmer.**
- 2. Synoden ser med stor uro at antall barn er redusert med 19,7 prosent og at antall døpte er redusert til 160 i 2016. Dette er en utfordring som bør være sentral i videre arbeid.**
- 3. Statistikk over gudstjenestedeltagelse gir informasjon som er verdifull for kirkesamfunnet. Frikirkens hovedkontor bes om å synliggjøre nytten av statistikken for menighetene når de ber om data, og menighetene anmodes sterkt å levere den etterspurte statistikken. Selv om statistikken ikke leveres av alle menigheter, kan den anvendes og synliggjøre deltagelse i gudstjenester; f.eks. ved gjennomsnittsbetraktninger mv.**
- 4. Randaberg og Credo ønskes velkommen som nye menigheter i perioden.**
- 5. I listen over forstanderfratredelser og -tiltredelser bør det synliggjøres hvilket år fratredelse/tiltredelse skjedde. Det bør presiseres at listen gjelder ansvarlige forstandere som meldes fylkesmannen, og listen bør begrenses til statistikkperioden 2014 til 2016.**

Synoden takker alle ansatte, tillitsvalgte og ulønnede medarbeidere i menighetene for deres trofaste tjeneste.

Votering:

1.Enstemmig

2.Enstemmig

3.Enstemmig

4.Enstemmig

5.Enstemmig

Siste punkt (ikke nummerert), også enstemmig.

Forslaget blir vedtatt. Delegater som ikke var til stede under votering: 2, 42.

Sak 4/2017 Mål for Frikirken for 2018-2023

Prosessbeskrivelse for arbeidet med måldokumentet:

Sak på presbyteriemøtene, sommeren/høsten 2016
Spørreundersøkelse til alle pastorer, høsten 2016
Behandlet i prosjektgruppe og synodestyret, høsten 2016
Strategisamling med utsendinger valgt av presbyteriestyrene, januar 2017
Behandlet i prosjektgruppe og synodestyret, januar/februar 2017
Sendt ut til deltakere på strategisamling for tilbakemelding, vinteren 2017
Behandlet av ledergruppa på Frikirketorget sammen med synodeformann, vinteren 2017
Menighetsbehandling på menighetsmøtene, april/mai 2017
Revidert ut fra tilbakemeldinger fra menighetene, juni 2017
Hjelp fra en referansegruppe, juni 2017
Behandlet av synodeformann og daglig leder, juni 2017
Ny versjon sendt ut til menighetene via Menighetsposten, juni 2017
Til synodemøtet for endelig behandling, høsten 2017

Mål for Frikirken 2018-2023

Visjon: Vi bygger åpne fellesskap, der mennesker blir sett, møter Jesus og utrustes til å leve som hans etterfølgere.

Motto: Sammen om oppdraget

Jesus i hverdagen

Vi vil være et fellesskap der vi hjelper hverandre til å vokse i troen på Jesus og følge ham.

Bibellesning og bønn er en naturlig del av hverdagen, og i fellesskapet tjener vi med de gavene vi har fått. Vi vil være en ressurs for barnefamilier og hjelpe mennesker til å leve godt sammen. Vi er medvandrere som åpent og ærlig deler liv og tro. Sammen vil vi hjelpe hverandre til å leve ut troen i hverdagen.

Trosliv

- Vi ser en økning i bibelbruk i menighetene.
- Menighetene opplever en økning i gudstjeneste- og smågruppe-deltakelse.

Tro på hjemmebane

- Menighetene er en ressurs for barnefamilier og hjelper dem til å leve ut troen i hjemmet.
- Vi tilbyr samlivskurs og foreldrekurs gjennom flere av menighetene våre.
- Menighetene følger trosopplæringsplanen de har utarbeidet ut fra kirkens felles plan.
- Det er utarbeidet en trosopplæringsplan for voksne.

Jesus til nye generasjoner

Vi vil være en inkluderende kirke. Vi ser etter det beste i hverandre og sier det gode vi ser. Vi gir rom for å prøve og feile, og verdsetter forsøkene. Vi rekrutterer og utrufter unge ledere, slik at vi kan lede sammen på tvers av generasjoner og sikre både kontinuitet og fornyelse. Vi trenger alle generasjoner, men vil ha et særlig fokus på dem under 40 år. Hos oss er alle ledere mentor for yngre ledere.

Utrustning

- Det er utarbeidet planer for rekruttering og utrustning av ledere, nasjonalt og lokalt.
- Alle unge ledere har en mentor.
- Det er laget en opplærings- og oppfølgingsplan for pastorer og for eldste.
- Vi har etablert samarbeid med folkehøyskoler og utdanningsinstitusjoner om studietilbud med fokus på bibel og tjeneste.

Generasjoner leder sammen

- 40 prosent av lederne i menighetene er under 40 år.
- 20 prosent av medlemmene med regionale og nasjonale tillitsverv er under 40 år.

Jesus til nye mennesker

Vi vil være til for andre. Vi ønsker å velsigne alle vi møter i hverdagen vår. Oppdraget vårt er å bringe budskapet om Guds tilgivelse og nåde til alle mennesker. Vi vil ha et spesielt fokus på flyktninger og innvandrere nasjonalt, og muslimer og unådde folkegrupper internasjonalt. Vi engasjerer oss i frivillig arbeid for sårbare grupper i nærmiljøet, og for undertrykte og nødlidende i verden.

Diakonal og misjonar kirke

- Menighetene er engasjert i frivillig arbeid for sårbare grupper i nærmiljøet.
- 20 nye menigheter har deltatt i et læringsfellesskap med fokus på å være misjonar kirke.

Menighetsvekst

- Alle menigheter har startet minst ett nytt fellesskap, smågruppe eller større fellesskap, som når nye mennesker.
- Det er etablert studentfellesskap i syv byer med høgskole/universitet.
- Det er plantet åtte nye menigheter.

- Det er vekst i antall medlemmer i aldersgruppa 0-40 år.

Misjon

- Vi har gjennomgått og fornyet misjonsstrategien og forankret den i menighetene våre.
- Vi har styrket misjonsarbeidet vårt blant muslimer i Norge.
- Vi har doblet misjonsinnsatsen i Midtøsten.
- Samtlige menigheter har regelmessig kontakt med minst én av utsendingene våre.
- Misjonsgaven øker med 5 % årlig.

Forslag til vedtak:

Synoden vedtar målene for Frikirken for 2018-2023.

Innstilling fra 10.komité:

Komiteen slutter seg til synodestyrets vedtak med følgende forslag til endring:

Under "Jesus i hverdagen/Trosliv":

«Vi ser en økning i bibelbruk i menighetene»

erstattes med

«Vi ser en økning i bruk av bibel og bønn i menighetene».

Under "Jesus til nye mennesker/Diakonal og misjonal kirke":

«20 nye menigheter har deltatt i et læringsfellesskap med fokus på å være misjonal.»

erstattes med:

«20 nye menigheter har deltatt i en læringsprosess med fokus på å være misjonal kirke.»

Forslag til nytt kulepunkt under diakonal og misjonal kirke:

«- Frikirken fremmer enhet blant kristne kirker for at verden skal tro.»

Under «Jesus til nye mennesker/Menighetsvekst»:

«Det er plantet åtte nye menigheter.»

erstattes med:

«Det er plantet åtte nye menighetsfellesskap.»

Under «Jesus til nye mennesker/Misjon»:

«Vi har doblet misjonsinnsatsen i Midtøsten.»

erstattes med

«Vi har styrket misjonsinnsatsen i Midtøsten.»

«Misjonsgaven øker med 5 % årlig»

erstattes med

«Vi har økt misjonsgaven»

Votering:

Enstemmig vedtatt:

Mål for Frikirken 2018-2023

Visjon: Vi bygger åpne fellesskap, der mennesker blir sett, møter Jesus og utrustes til å leve som hans etterfølgere.

Motto: Sammen om oppdraget

Jesus i hverdagen

Vi vil være et fellesskap der vi hjelper hverandre til å vokse i troen på Jesus og følge ham.

Bibellesning og bønn er en naturlig del av hverdagen, og i fellesskapet tjener vi med de gavene vi har fått. Vi vil være en ressurs for barnefamilier og hjelpe mennesker til å leve godt sammen. Vi er medvandrere som åpent og ærlig deler liv og tro. Sammen vil vi hjelpe hverandre til å leve ut troen i hverdagen.

Trosliv

- ***Vi ser en økning i bruk av bibel og bønn i menighetene***
- ***Menighetene opplever en økning i gudstjeneste- og smågruppe-deltakelse.***

Tro på hjemmebane

- ***Menighetene er en ressurs for barnefamilier og hjelper dem til å leve ut troen i hjemmet.***
- ***Vi tilbyr samlivskurs og foreldrekurs gjennom flere av menighetene våre.***
- ***Menighetene følger trosopplæringsplanen de har utarbeidet ut fra kirkens felles plan.***
- ***Det er utarbeidet en trosopplæringsplan for voksne.***

Jesus til nye generasjoner

Vi vil være en inkluderende kirke. Vi ser etter det beste i hverandre og sier det gode vi ser. Vi gir rom for å prøve og feile, og verdsetter forsøkene. Vi rekrutterer og utrustrer unge ledere, slik at vi kan lede sammen på tvers av generasjoner og sikre både kontinuitet og fornyelse. Vi trenger alle generasjoner, men vil ha et særlig fokus på dem under 40 år. Hos oss er alle ledere mentor for yngre ledere.

Utrustning

- ***Det er utarbeidet planer for rekruttering og utrustning av ledere, nasjonalt og lokalt.***
- ***Alle unge ledere har en mentor.***
- ***Det er laget en opplærings- og oppfølgingsplan for pastorer og for eldste.***
- ***Vi har etablert samarbeid med folkehøgskoler og utdanningsinstitusjoner om studietilbud med fokus på bibel og tjeneste.***

Generasjoner leder sammen

- ***40 prosent av lederne i menighetene er under 40 år.***
- ***20 prosent av medlemmene med regionale og nasjonale tillitsverv er under 40 år.***

Jesus til nye mennesker

Vi vil være til for andre. Vi ønsker å velsigne alle vi møter i hverdagen vår. Oppdraget vårt er å bringe budskapet om Guds tilgivelse og nåde til alle mennesker. Vi vil ha et spesielt fokus på flyktninger og innvandrere nasjonalt, og muslimer og unødde folkegrupper internasjonalt. Vi engasjerer oss i frivillig arbeid for sårbare grupper i nærmiljøet, og for undertrykte og nødlidende i verden.

Diakonal og misjonar kirke

- ***Menighetene er engasjert i frivillig arbeid for sårbare grupper i nærmiljøet.***
- ***20 nye menigheter har deltatt i en læringsprosess med fokus på å være misjonar kirke.***
- ***Frikirken fremmer enhet blant kristne kirker for at verden skal tro***

Menighetsvekst

- ***Alle menigheter har startet minst ett nytt fellesskap, smågruppe eller større fellesskap, som når nye mennesker.***
- ***Det er etablert studentfellesskap i syv byer med høgskole/universitet.***
- ***Det er plantet åtte nye menighetsfellesskap.***
- ***Det er vekst i antall medlemmer i aldersgruppa 0-40 år.***

Misjon

- **Vi har gjennomgått og fornyet misjonsstrategien og forankret den i menighetene våre.**
- **Vi har styrket misjonsarbeidet vårt blant muslimer i Norge.**
- **Vi har styrket misjonsinnsatsen i Midtøsten.**
- **Samtlige menigheter har regelmessig kontakt med minst én av utsendingene våre.**
- **Vi har økt misjonsgaven.**

Nytt forslag:

Synoden vedtar målene for Frikirken 2018 – 2023.

«Det teologiske grunnlaget sikres gjennom en revitalisering av arven etter Luther».

Støttes av: Torleif Rommetveit, Bjørn Helland og John Arne Gladsø.

Forslaget blir stående som et tillegg til vedtak i protokollen.

Votering:

Mot forslaget: **85 stemmer**

For forslaget: **59 stemmer**

Forslaget faller.

Sak 5/2017 Økonomiplaner for 2018-2020

Synoden anser det som sannsynlig at de totale overføringene fra stat og kommune går ned med virkning fra statsbudsjettet 2020. Dette bør forberedes nå ved å sette et konkret mål for kostnadsreduksjon i kirkesamfunnets sentrale ledd. Videre ser synoden det som fornuftig å tappe utviklingsfondet for lavere årlige beløp enn det som har vært praksis i forrige synodeperiode.

Det er viktig at skillet mellom hovedkontorets basisfunksjoner og prosjektpregede satsninger klargjøres tydelig. Videre bør man gjennom budsjetter og regnskap tydeliggjøre at misjon er en selvstendig finansiert satsning som menighetene holdes ansvarlig for.

Finansiering av satsninger utledet av måldokumentet bør primært finansieres gjennom bruk av utviklingsfondets midler. Fordelingsutvalget bør prioritere tiltak som er i tråd med langtidsplanen.

Innstilling fra 3. komité:

5/1

Komiteen ser ikke at saksfremlegget i sak 5 gir synoden tilstrekkelig grunnlag til å fatte informerte beslutninger angående økonomistyring og bruk av midler i kirkesamfunnets sentralledd. Synodestyret bes derfor legge frem et tilstrekkelig detaljert langtidsbudsjett sammen med økonomiplan til synoden 2020.

5/2

Synodestyret bes utrede en tilpasning av kostnadene til drift av frikirken sentralledd som reflekterer den forventede nedgangen i offentlige tilskudd.

5/3

Komiteens merknader protokollføres og oversendes synodestyret.

Votering:

For forslaget: **2 stemmer.**

Forslaget faller.

Nytt forslag til vedtak i sak 5/2017 Økonomiplaner for 2018-2020

«Saken tas til orientering, komiteens innspill legges til protokollen og oversendes synodestyret».

Støttes av: Heidi Aarmo Lund, Arvid Hunemo, Geir Øystein Andersen og Øystein Samnøen.

Votering:

For forslaget: **142 stemmer**

Forslaget vedtas.

Sak 6/2017 Protokoll fra synoderådet

Synoderådets protokoll som omhandler;

1. å være en evangelisk luthersk kirke i vår tid, og
2. homofilt samliv og vigsel av likekjønnede, godkjennes.

Synoden anbefaler at;

- Konkrete tiltak utarbeides for å få dette ut til informasjon, veiledning og samtale i våre eldsteråd og menigheter. Ekteskaperklæringen og veiledningen som presiserer Frikirkens forståelse av ekteskapet, utarbeidet til eldsterådene, er gode eksempler på tiltak som kan gjøres mer kjent.
- Det viktigste må være å kommunisere hva vi står for som kirke på en helhetlig måte.
- Erfaringene fra synodeformannens initiativ til samtalegruppe om sjelesørgeriske utfordringer i møte med homofile kan være nyttig å ta videre til menighetene.

Votering over godkjenning av protokoll:

Enstemmig vedtatt.

Votering over synodens anbefaling:

For forslaget: **146 stemmer**

Mot forslaget: **4 stemmer**

Protokoll og synodens anbefaling godkjennes.

Delegater som ikke var til stede under votering: 2, 42, 155.

Sak 7/2017 Reviderte retningslinjer for utviklingsfondet

Synodestyrets forslag til vedtak

Synoden godkjenner nye retningslinjer for utviklingsfondet.

Saken ble sendt ut til menighetsbehandling.

70 menigheter svarte innen fristen.

53 menigheter støttet synodestyrets forslag uten kommentar.

16 menigheter støttet synodestyrets forslag med tilleggskommentarer.

1 menighet fremmet eget forslag

0 menigheter støttet IKKE synodestyrets forslag

Kommentarer og forslag fra menighetsmøtene finnes i eget dokument.

Forfatningsutvalgets kommentar:

Forfatningsutvalget har ingen merknader til reviderte retningslinjer for utviklingsfondet, men mener at følgende punkt bør tilføyes: «Synodestyret kan foreta endringer i retningslinjene, etter forslag fra fordelingsutvalget.»

Innstilling fra 5. komité:

5. komité støtter synodestyrets forslag til vedtak med komitéens endringer til nye retningslinjer for utviklingsfondet.

Synoden godkjenner nye retningslinjer for utviklingsfondet.

Forfatningsutvalget har ingen merknader til reviderte retningslinjer for utviklingsfondet, men mener at følgende punkt bør tilføyes: «Synodestyret kan foreta endringer i retningslinjene, etter forslag fra fordelingsutvalget.»

5. komité foreslår derav følgende reviderte retningslinjer for utviklingsfondet:

Retningslinjer for utviklingsfondet

1. Utviklingsfondet skal i vesentlig grad brukes til strategiske bærekraftige prosjekter med grunnlag i Frikirkens synodale og lokale strategier og handlingsplaner.

2. Utviklingsfondet forvaltes av fordelingsutvalget, som består av to representanter fra styrene i hvert presbyterium og synodens to tilsynsmenn. Utvalget velger selv leder og nestleder blant presbyterienes representanter.

Daglig leder på Frikirkens hovedkontor og daglig leder i FriBU har møte- og talerett.

3. Fordelingsutvalget behandler søknadene og gjør vedtak om tildeling av midler fra utviklingsfondet. Tildeling og bruk av midlene bør følges nøye og evalueres opp mot strategiene for kirkesamfunnet.

4. Det kan søkes om midler hver høst. I særskilte tilfeller kan det også søkes om våren. Søknadsfrister bestemmes av fordelingsutvalget.

5. Utviklingsfondet skal brukes til:

1. Nybrottsarbeid og prosjekter med grunnlag i både lokale og synodale strategier. Det kan søkes om støtte i inntil fem år.
2. Lønnsmidler for menigheter som ikke selv klarer å lønne arbeidere i forhold til menighetens behov. Det kan bevilges midler for inntil fem år.
  - a. Nybygg, oppgradering, oppussing, energiøkonomiske tiltak og andre investeringer i kirkebygg eller andre bygg og eiendommer som eies av Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

6. Menigheter, presbyterier og institusjoner eid av Frikirken kan søke. Normalt kan ikke Frikirkens hovedkontor, inkludert FriBU, søke om støtte fra utviklingsfondet. I særskilte tilfeller kan de likevel søke gjennom daglig leder på hovedkontoret.

7. Treårsmeldingen fra fordelingsutvalget legges fram for synoden og godkjennes av denne.

8. Synoden vedtar endringer i retningslinjene.

Endringsforslag Sak 7, pkt. 1)

Fjerne ordene 'synodale og lokale': 'Retningslinjer for utviklingsfondet: Utviklingsfondet skal i vesentlig grad brukes til strategiske, bærekraftige prosjekter med grunnlag i Frikirkens mål og lokale strategier og handlingsplaner'.

Endringsforslag sak 7/2017, pkt. 2)

*Siste setning blir endret til tidligere ordlyd: 'Det bevilges midler hvert år'.
Bak forslaget står: Øyvind Tveit, Finn Tore Eivik og Lars Stian Tveit.
Etter oppklarende informasjon fra Jarle Skullerud, trekkes forslaget.*

Endringsforslag sak 7/2017, pkt. 5)

*Punkt 1) endres fra: Utviklingsfondet skal brukes til:
Nytt forslag: Punkt 1) Utviklingsfondet skal brukes til **i prioritert rekkefølge**.
Bak forslaget står: Øivind Augland, Jan Gossner og Geir Langen.*

Endringsforslag Sak 7/2017, pkt. 8)

*Punkt 8) Synodestyret vedtar endringer i retningslinjene.
Bak forslaget står: Heidi Aarmo Lund, Arvid Hunemo og Jarle Skullerud.*

Votering:

Til stede: 152/155. Ikke til stede: 2, 42, 67

punkt 1: **Enstemmig**

Punkt 2: **Enstemmig**

Punkt 3: **Enstemmig**

Punkt 4: **Enstemmig**

Punkt 5: Stemmer for: **70. Forslaget faller**

Etter drøftinger ble det gjort en ny avstemning til dette punktet, og resultatet ble nå:

Stemmer for: **72/152. Forslaget faller fortsatt.**

Votering for komiteens forslag slik det står: (som ikke vil ha med 'i prioritert rekkefølge')

Stemmer for: **81/152** som ikke vil ha med 'i prioritert rekkefølge').

Komiteens forslag blir dermed vedtatt

Punkt 5, etter redaksjonell språkvasket tekst: **Enstemmig**

Punkt 6: **Enstemmig**

Punkt 7: **Enstemmig**

Punkt 8: Stemmer for: **66/152. Vedtak: Forslaget faller**

Votering for: 'Synoden skal vedta endringer i retningslinjene': **54/152**

Votering for: 'Synodestyret skal vedta endringer i retningslinjene': **94/152.**

Forslaget blir vedtatt.

Følgende retningslinjer som helhet ble enstemmig vedtatt:

Retningslinjer for utviklingsfondet

1. Utviklingsfondet skal i vesentlig grad brukes til strategiske bærekraftige prosjekter med grunnlag i Frikirkens synodale og lokale strategier og handlingsplaner.

2. Utviklingsfondet forvaltes av fordelingsutvalget, som består av to representanter fra styrene i hvert presbyterium og synodens to tilsynsmenn. Utvalget velger selv leder og nestleder blant presbyterienes representanter. Daglig leder på Frikirkens hovedkontor og daglig leder i FriBU har møte- og talerett.

3. Fordelingsutvalget behandler søknadene og gjør vedtak om tildeling av midler fra utviklingsfondet. Tildeling og bruk av midlene bør følges nøye og evalueres opp mot strategiene for kirkesamfunnet.

4. Det kan søkes om midler hver høst. I særskilte tilfeller kan det også søkes om våren. Søknadsfrister bestemmes av fordelingsutvalget.

5. Utviklingsfondet skal brukes til:

1. Nybrottsarbeid og prosjekter med grunnlag i både lokale og synodale strategier. Det kan søkes om støtte i inntil fem år.

2. Lønnsmidler for menigheter som ikke selv klarer å lønne arbeidere i forhold til menighetens behov. Det kan bevilges midler for inntil fem år.

3. Nybygg, oppgradering, oppussing, energiøkonomiske tiltak og andre investeringer i kirkebygg eller andre bygg og eiendommer som eies av Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

6. Menigheter, presbyterier og institusjoner eid av Frikirken kan søke. Normalt kan ikke Frikirkens hovedkontor, inkludert FriBU, søke om støtte fra utviklingsfondet. I særskilte tilfeller kan de likevel søke gjennom daglig leder på hovedkontoret.

7. Treårsmeldingen fra fordelingsutvalget legges fram for synoden og godkjennes av denne.

8. Synodestyret skal vedta endringer i retningslinjene.

Sak 8/2017 Andre meldinger/regnskaper

Forfatningsutvalget
Fordelingsutvalget
Lønnsutvalget
FriBU
Stavern folkehøyskole
Nordtun HelseRehab

SAKER SOM ER BEHANDLET AV 6. KOMITE:

Sak 8/17 – Andre meldinger/regnskap

Sak 8a/17 Forfatningsutvalget

Forslag til vedtak:

Synoden takker forfatningsutvalget for et grundig utført arbeid i denne perioden, og godkjenner 3-årsmeldingen for 2014 – 2017.

Votering:

Enstemmig vedtatt (152/155 - ikke til stede: 38, 42, 59)

Sak 8b/17 Fordelingsutvalget

Forslag til vedtak:

Synoden takker fordelingsutvalget for et grundig utført arbeid i denne første perioden, og godkjenner 3-årsmeldingen for perioden 2014 – 2017.

Votering:

Enstemmig vedtatt (151/155 - ikke til stede: 23, 38, 42, 59)

Sak 8c/17 Lønnsutvalget

Forslag til vedtak:

Synoden takker lønnsutvalget for et grundig utført arbeid i denne perioden, og godkjenner 3-årsmeldingen for 2014-2017.

Votering:

Enstemmig vedtatt (151/155 - ikke til stede: 23, 38, 42, 59)

Sak 8d/17 FriBU

Forslag til vedtak:

Synoden takker FriBU for et grundig utført arbeid i denne perioden, og tar 3-årsmeldingen for 2014-2017 til orientering.

Votering:

Enstemmig vedtatt (152/155 - ikke til stede: 38, 42, 59)

Sak 8e/17 Stavern folkehøyskole

Forslag til vedtak:

Synoden takker styret ved Stavern folkehøyskole for et grundig utført arbeid i denne perioden og godkjenner 3-årsmeldingen for 2014 – 2016. Synoden er takknemlig for det evangeliserende arbeid som skjer blant ungdom og har merket seg at skolen etterspør flere kristne ungdommer fra våre menigheter.

Votering:

Enstemmig vedtatt (152/155 - ikke til stede: 38, 42, 59)

Sak 8f/17 Nordtun HelseRehab

Forslag til vedtak:

Synoden takker styret i Nordtun HelseRehab for et grundig utført arbeid i denne perioden, og godkjenner 3-årsmeldingen for 2014 – 2016.

Votering:

Enstemmig vedtatt (152/155 - ikke til stede: 38, 42, 59)

Sak 9/2017 Rapport fra uavhengig arbeidsgruppe om arbeidet i Japan

Komiteens leder innleder med å presisere at et synodemøte ikke er stedet for å foreta en vurdering av enkeltpersoners handlinger, da slike vurderinger hører hjemme i personlige samtaler. Komiteen har forsikret seg om at de nødvendige samtaler har blitt foretatt.

Innstilling fra 7. komité:

Forslag til vedtak:

1.Synoden takker synodestyret for å ha nedsatt en uavhengig arbeidsgruppe til å gjennomgå bruddet med KELC (Kinkikirken), og takker den uavhengige arbeidsgruppa for deres rapport.

2.Synoden beklager at det ble et brudd i samarbeidet mellom KELC og Frikirken. Synoden anerkjenner de forsøk synodestyret har gjort for å gjenopprette forholdet til KELC, men tar til etterretning at disse forsøkene ikke har ført fram. Synoden uttrykker likevel et håp om fremtidig forsoning.

3.Synoden setter med dette sluttstrek for behandlingen av saken om bruddet med KELC.

4.Synoden ønsker at Frikirken skal fortsette med misjonsarbeid i Japan, og uttrykker takknemlighet over framgangen vårt misjonærteam for tiden opplever. Synoden ber synodestyret påse at det arbeides videre med spørsmål omkring samarbeidspartnere og strategi. Synoden støtter synodestyrets vedtak om å la misjonærene bli i Nagoya fram til 2020.

Votering:

Enstemmig vedtatt.

Sak 10/2017 Medlemskategorier i Frikirken, sak fra Treungen Frikyrkje

Synodestyrets reviderte forslag om å legge til en bestemmelse om tilhørighet. Følgende kortere tilleggstekst i § 5 i forfatningen foreslås:

«Mennesker som ikke er døpt, men som ønsker en kirkerettslig tilhørighet til Den Evangelisk Lutherske Frikirke, kan registreres som tilhørige og føres i det kirkelige manntall.»

Synodestyrets reviderte forslag til vedtak:

Synoden vedtar en ny bestemmelse om tilhørighet, med overnevnte ordlyd.

Forslaget fra Treungen menighet og synodestyrets anbefaling er tilnærmet den samme som ble vedtatt ved første gangs behandling av Synoden 2008. Forfatningsutvalget gjorde da følgende vedtak i forbindelse med behandling av protokollen fra Synoden 2008:

... Den vedtatte bestemmelsen om tilhørighet i forfatningen § 5 anser Forfatningsutvalget å være i strid med forfatningen. Paragraf 5 setter kristen dåp som betingelse for medlemskap. Ved dåp eller opptakelse (av dømte) kan en bli medlem av Den Evangelisk Lutherske Frikirke og ha sin kirkerettslige tilhørighet der. Dersom bestemmelsene i andre ledd iverksettes etableres det i realiteten en ny medlemskapskategori for udømte mennesker i alle aldrer. I denne kategorien kan alle som ønsker det melde seg inn. Verken kirkerettslig eller i daglig tale og forståelse vil dette medlemskapet oppfattes som et katekumenat (dåpsopplæringsordning) men som en permanent medlemskapskategori. Kirkerettslig tilhørighet forutsettes også doku- mentert ved innføring i kirkebøkene. Den Evangelisk Lutherske Frikirke kan foreta kirkelige handlinger også for de som ikke er medlemmer, uten at disse på forhånd må etablerer en formalisert kirketilhørighet/kirkemedlemskap. Den vedtatte bestemmelsen (§ 5 andre ledd, om tilhørighet) vil i noen tilfeller være i strid med «Lov om Den norske kirke» (§ 3). 8. komités innstilling, som ikke ble vedtatt, anvendte begrepet «høre inn under» og var begrenset til barn under 18 år. Etter Forfatningsutvalgets mening er ikke dette begrepet, og denne ordningen,

Saken ble sendt til menighetsbehandling.

70 menigheter svarte innen fristen.

51 menigheter støttet synodestyrets forslag uten kommentar.

11 menigheter støttet synodestyrets forslag med tilleggskommentarer.

1 menighet fremmet eget forslag

7 menigheter støttet IKKE synodestyrets forslag

Kommentarer og forslag fra menighetsmøtene finnes i eget dokument.

Forfatningsutvalgets bemerkning:

I strid med forfatningen. Barn av foreldre som tilhører Den Evangelisk Lutherske Frikirke hører inn under denne fra fødselen til de ved dåpen blir medlemmer i kirken. Disse føres i kirkebøkene (Del C: Levende fødte). Ved dåpen, som normalt skjer relativt kort tid etter

fødsel, fylles rubrikken for dåpsdato ut og de er medlemmer i kirken. Dersom dåp ikke er foretatt før fylte 18 år, hører de ikke lenger inn under Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Eventuelt senere medlemskap forutsetter dåp og opptakelse, som kirkebokføres (Del A: Opptatte i menigheten). Innstillingen ville gitt samme mulighet for udøpte barn av foreldre som melder seg inn i Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Disse vil da kunne kirkebokføres på samme måte som «Levende fødte», men under del G: Barn som sammen med foreldre er innmeldte i menigheten.

Felles for del C og G i kirkebøkene er at de barn som føres der hører inn under kirken til de fyller 18 år, eller eventuelt døpes og blir medlemmer. At noen hører inn under en kirke oppfattes ikke som at de er medlemmer av kirken, men som at de har rett til å bli det dersom de oppfyller kirkens egne betingelser for medlemskap. Det innebærer videre at kirken, eventuelt i samråd med foreldre, har ansvar for å medvirke til at disse forholder seg til om de vil bli medlemmer av kirken.

... Protokollen er mangelfull og deler av vedtaket er i strid med forfatningen. Saken sendes derfor i sin helhet tilbake til synoden for ny behandling.

Synodestyret la likevel saken fram til andre gangs behandling i Synoden 2011. Der ble imidlertid Forfatningsutvalgets merknad tatt til følge. Forfatningsutvalget kan ikke se at det er noe i forfatning og bekjennelse som er til hinder for at udøpte juridisk kan høre inn under Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

Utvalget anbefaler at dersom denne muligheten skal beskrives, gjøres det enten i en egen paragraf i forfatningen eller kun i reglement. Begrepet «opptas» bør ikke benyttes i forhold til de som hører inn under.

Synodestyrets reviderte forslag om å legge til en bestemmelse om tilhørighet. Følgende kortere tilleggstekst i § 5 i forfatningen foreslås

«Mennesker som ikke er døpt, men som ønsker en kirkerettslig tilhørighet til Den Evangelisk Lutherske Frikirke, kan registreres som tilhørige og føres i det kirkelige manntall.»

Synodestyrets reviderte forslag til vedtak

Synoden vedtar en ny bestemmelse om tilhørighet, med overnevnte ordlyd.

Innstilling fra 8. komité:

I sitt reviderte forslag om å legge til en bestemmelse om tilhørighet, foreslås følgende kortere tilleggstekst i § 5 i forfatningen vedtatt:

«Mennesker som ikke er døpt, men som ønsker en kirkerettslig tilhørighet til Den Evangelisk Lutherske Frikirke, kan registreres som tilhørige og føres i det kirkelige manntall inntil fylte 18 år»

Som konsekvens av et slikt vedtak ser Komité 8 at det må opprettes en motsvarende kategori i «medarbeideren».

Treungen stiller seg bak forslaget til komiteen

Votering: *Dette er en forfatningsendring, som krever fire femtedelers flertall*

For:140/151 kontra: 1/151 Stemmeberettigede: 151. Ikke til stede: 26, 59, 75, 123

Forslaget blir vedtatt.

Sak 11/2017 Tilsynsmannsordningen – ansettelse på åremål

Synodestyrets forslag til vedtak

*Dagens ordning erstattes med en tilsynsordning hvor hvert presbyterium kaller og ansetter tilsynsmann i 60 – 100 prosent stilling, ut fra antall menigheter i det enkelte presbyterium. Stillingene er åremålsstillinger på seks år, med mulighet for utvidelse, etter ny utlysning og søknad, 2 x 3 år. Tilsynsansvaret ligger fortsatt i presbyteriestyret som rapporterer til presbyteriemøtet. Arbeidsgiveransvaret legges til Frikirkens hovedkontor og økonomien dekkes inn ved tilskudd fra menighetene. Forfatning og reglement endres i samsvar med ny ordning. **Forfatningsendringer***

§ 11, Presbyteriemøte:

Følgende setning går ut:

“Presbyteriemøtet kaller tilsynsmenn til å utøve tilsyn med menighetene innen tilsynsområdet.”

§ 12, Presbyteriestyre:

Følgende setning går ut:

“Formannen og nestformannen i presbyteriet er tilsynsmenn som skal føre tilsyn med menighetene ved regelmessige tilsynsbesøk.”

Følgende setninger settes inn:

“Presbyteriestyret kaller og ansetter tilsynsmann som utfører tilsyn med menighetene på vegne av styret. Styret har ansvar for at tilsynet utføres i henhold til forfatning og reglement.”

§ 13, Synode:

Følgende setning endres:

“Til synoden hører også med kirkens tilsynsmenn.”

Endres til:

“Kirkens tilsynsmenn og presbyterienes formenn hører også til synoden.”

Reglementsendringer

Reglement for presbyteriet:

Synodestyret er av den oppfatning at reglementet ikke behøver endres vesentlig. Tilsynsansvaret ligger fortsatt i presbyteriet, og det er styret som utøver dette ansvaret gjennom ansettelse av en tilsynsmann. Vi foreslår følgende tillegg etter siste kulepunkt under "Presbyteriestyret utøver presbyteriets tilsynsansvar ved:"

"Presbyteriestyret ansetter tilsynsmann i åremålsstilling på seks år, med mulighet for utvidelse, etter ny utlysning og søknad, for inntil 2 x 3 år. Tilsynsmannen utøver tilsyn på vegne av styret og møt er fast på st yremøtene."

SAK 11/2017: Forfatningsutvalgets bemerkning:

Forfatningsutvalget har ingen prinsipielle innvendinger mot at retten til å kalle tilsynsmenn overføres fra presbyteriet til presbyteriestyret. Utvalget har heller ingen prinsipielle innvendinger mot at tilsynsmenn ansettes i stedet for å velges. I saksdokumentets avsnitt om konsekvenser av endringene har forfatningsutvalget merket seg følgende:

- Det er ikke uttalt noe om at medlemmer av presbyteriestyrene som eventuelt ansettes som tilsynsmenn må fratre styret, jf. punkt 2
- Det stilles ikke krav til medlemskap i Den Evangelisk Lutherske Frikirke, jf. punkt 3.
- Det kan synes uklart når et eventuelt vedtak skal effektueres, jf. punkt 7. Normalt er vedtak fattet i synoden gjeldende kirkerett umiddelbart, dersom ikke annet tidspunkt framgår av vedtaket. Utvalget har videre merket seg at synodestyrets saksframlegg ikke inneholder vurderinger og forslag til bestemmelser om følgende:
  - Hvem som skal utføre tilsyn i den menigheten tilsynsmannen tilhører, dersom han er medlem av Den Evangelisk Lutherske Frikirke.
  - Hvem som skal være stedfortreder for tilsynsmannen, ved sykdom, permisjoner og annet fravær.
  - Hvorvidt presbyteriestyrene medlemmer kan involveres i tilsyn, og i så fall hvem som kan beslutte slik involvering. Dersom synodestyrets opprinnelige forslag til endring i forfatningen § 13 gjennomføres, innebærer det at synodens formann og nestformann ikke lenger blir medlemmer av synoden, dersom de ikke er representanter fra menigheter. Det er forfatningsutvalgets oppfatning at synodestyrets forslag inneholder mangler som kan skape uheldige situasjoner dersom det vedtas i sin nåværende form. Endringer i kirkens bestemmelser skal vedtas av synoden med ferdig formulert ordlyd.

Innstilling fra 9. komité:

«Enstemmig fra komiteen»

1. Prinsipper for endringene

1. Dagens ordning erstattes med en tilsynsordning hvor hvert presbyterium kaller og ansetter tilsynsmann i 60 – 100 prosent stilling. Stillingstørrelsen for den enkelte

tilsynsmann fastsettes av synodestyret. Stillingene er åremålsstillinger på seks år, med mulighet for fornyelse for tre år av gangen etter ny utlysning og søknad. Tilsynsansvaret ligger i presbyteriestyret som rapporterer til presbyteriemøtet. Arbeidsgiveransvaret legges til presbyteriestyret.

II. Ordningen trer i kraft fra første nye presbyterieperiode etter at endelig vedtak er fattet. De sittende presbyteriestyrene kaller og ansetter ny tilsynsmann i sitt presbyterium.

III. Tilsynsordningen finansieres gjennom tilskudd fra menighetene. Tilskuddet pr medlem blir likt for alle menigheter og bestemmes av synodestyret uavhengig av presbyterium. Frikirkens hovedkontor tar seg av alle praktiske oppgaver knyttet til lønn og refusjon av utgifter for tilsynsmannen og driften av presbyteriene. Finansieringen av ordningen må sees i sammenheng med synodestyrets utredning av sak 18/2017 vedrørende overgang fra medlemsbasert til inntekstbasert menighetstilskudd.

IV. Ved kortere sykdomsperioder, permisjoner eller annet fravær er presbyteriets formann eller nestformann stedfortreder for tilsynsmannen. Ved lengre tids sykdom, permisjoner eller annet fravær kan det kalles/ansettes vikar.

V. Presbyteriets tilsynsmann er sekretær og saksbehandler for presbyteriestyret.

VI. Før ordningen trer i kraft utarbeides retningslinjer for ny ordning. Disse bør inneholde arbeidsbeskrivelse, si noe om ansvarsfordeling og behandle øvrige forhold som ny ordning måtte medføre knyttet til økonomi og daglig drift av presbyteriet. Synodestyret gjør dette i samråd med presbyteriestyrene.

VII. En tilsynsmann må være ordinert, ha teologisk formal- eller realkompetanse og ha tilstrekkelig erfaring fra menighetsledelse og pastoral tjeneste. Det er også nødvendig å ha god kunnskap om Frikirken og vår kirkes ordninger.

Tilleggsforslag til punkt III:

Finansieringen av ordningen må sees i sammenheng med synodestyrets utredning av sak 18/2017 vedrørende overgang fra medlemsbasert til inntekstbasert menighetstilskudd.

Støttes av: Jens Pedersen, Knut Amund Låstad, Bjørnar Thorbjørnsen.

Dette forslaget går inn i forslaget fra komiteen.

Votering:

Flertallet stemmer for prinsippene, to stemmer imot.

2. Forfatningsendringer

§ 6 Forstandere.

Tredje avsnitt lyder som følger: «Forstanderen ordineres normalt av presbyteriets formann eller nestformann.»

Setningen endres til: «*Forstanderen ordineres normalt av presbyteriets tilsynsmann.*»

§ 11, Presbyteriemøte:

Følgende setning går ut:

“Presbyteriemøtet kaller tilsynsmenn til å utøve tilsyn med menighetene innen tilsynsområdet.”

§ 12, Presbyteriestyre:

Følgende setning går ut:

“Formannen og nestformannen i presbyteriet er tilsynsmenn som skal føre tilsyn med menighetene ved regelmessige tilsynsbesøk.”

Følgende setninger settes inn:

“Presbyteriestyret kaller og ansetter tilsynsmann som utfører tilsyn med menighetene på vegne av styret. Styret har ansvar for at tilsynet utføres i henhold til forfatning og reglement.”

Tilsynsmennene må være medlemmer i Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

§ 13, Synode:

Følgende setning endres:

“Til synoden hører også med kirkens tilsynsmenn.”

Endres til:

“Kirkens tilsynsmenn og presbyterienes formenn hører også til synoden.”

Votering forfatningsendringer:

For: 139/141 og mot: 3/141 (ikke til stede: 34, 56, 57, 85, 155)

3. Reglementsendringer

Punkt 3.1 ‘Kall av forstander’. I punkt 1, 2 og 4 endres nåværende tekst til forslaget under.

Fra reglementets punkt 3.1. Reglement for eldsterådet.

Kall av forstander

Ved kall av forstandere følges denne prosedyren:

- 1. Når en menighet blir uten forstander, skal eldsterådet ta kontakt med tilsynsmannen for å få råd om hvem som bør kalles. (endret fra presbyterieformannen til tilsynsmannen)*
- 2. Eldsterådet kan sende inn en liste på inntil tre kandidater til godkjenning i presbyteriestyret. Dersom eldsterådet ber om godkjenning for en person som ikke er i tjeneste og ikke er ordinert i vår kirke, innhenter tilsynsmannen anbefalinger for kandidaten, og, om nødvendig har en samtale med vedkommende før det gis godkjenning til en menighet om å sende kall. (endret fra presbyterieformannen til tilsynsmannen)*
- 3. Når eldsterådet etter at godkjenning er gitt av presbyteriestyret, innkaller til menighetsmøte for å kalle forstander, oppgis navnet på kandidaten sammen med innkallingen. (Ingen endring)*
- 4. Et presbyteriestyre må ikke gi en menighet tillatelse til å kalle en arbeider fra et annet presbyterium før det har vært tatt kontakt med tilsynsmannen i vedkommende presbyterium. (endret fra presbyterieformannen til tilsynsmannen)*
- 5. En menighet som er uten forstander, kan i samråd med tilsynsmannen vedta å utlyse stillingen. Det vises til "Retningslinjer ved utlysning av forstanderstillinger». (endret fra presbyteriestyret til tilsynsmannen)*

3. 7. Reglement for presbyteriet:

Siste kulepunkt under "Presbyteriestyret utøver presbyteriets tilsynsansvar ved:"

"å ansette tilsynsmann i åremålsstilling på seks år, med mulighet for fornyelse for tre år av gangen etter ny utlysning og søknad. Tilsynsmannen utøver tilsyn på vegne av styret og møter fast på styremøtene."

Votering Reglementsendingene:

Flertallet stemmer for, to stemmer mot

Sak 12/2017 Sammensetning av synoderådet

Synodestyrets forslag til vedtak:

Synoden støtter forslaget om endring av representasjon til synoderådet.

Reglementet endres i samsvar med ny ordning. (Forslag 1 eller 2)

Innstilling fra 8. komité:

Komité 8 anerkjenner behovet av et synoderåd i den tid vi som kirke befinner oss i.

Komité 8 støtter forslaget om endring av representasjon til synoderådet.

Reglementet endres i samsvar med ny ordning på forslag nr. 2 med denne endringen

at representantene fra hvert presbyterie velges av presbyteriene.

A. (før ordningen med ansettelse av tilsynsmenn inntreer):

Formann og nestformann i synodestyret (velges av synoden)

Formann og nestformann i presbyteriene (velges av presbyteriene)

En valgt representant fra hvert presbyterium (velges av presbyteriene)

B. (etter at ordningen med ansettelse av tilsynsmenn har inntredd):

Formann og nestformann i synodestyret (velges av synoden)

Formann i presbyteriene (velges av presbyteriene)

Fast ansatte tilsynsmenn i presbyteriene

En valgt representant fra hvert presbyterium (velges av presbyteriene)

Dette medfører både en forfatningsendring i §16 og en reglementsendring i §3.9

Komite 8 forslag til vedtak: **Forfatning §16 synoderåd endres til:**

Synoderådet består av formann og nestformann i synodestyret, tilsynsmennene og representanter fra hvert presbyterium valgt i henhold til reglement.

Komite 8 forslag til vedtak: **Reglement for synoden, punkt 9, Representasjon til synoderådet endres til:**

A (Før ordningen med ansettelse av tilsynsmenn inntreer)

Synoderådet består av kirkens tilsynsmenn og ett eldsterådsmedlem fra hvert tilsynsområde valgt av presbyteriet, etter innstilling fra valgkomiteen

B (etter at ordningen med ansettelse av tilsynsmenn har inntrådt)

Synoderådet består av kirkens tilsynsmenn, presbyteriestyrenes formenn og ett eldsterådsmedlem fra hvert tilsynsområde valgt av presbyteriet, etter innstilling fra valgkomiteen.

Vedtak:

Saken faller bort, og tas opp på neste synodemøte, da den vil medføre en forfatningsendring, ikke bare reglementsendring.

Sak 13/2017 Virketid for synodeformann

Synodestyrets forslag til endring i forfatningen: Nåværende ordlyd:

§ 15 Synodestyre

Sist endret av Synoden 2008.

Synoden ledes av et styre på sju medlemmer som velges av det ordinære synodemøtet. Formannen velges blant kirkens ordinerte. Nestformannen og ett styremedlem velges blant forstanderne, de øvrige styremedlemmene blant de eldste. Det velges to varamenn for forstanderne og tre varamenn for de eldste. **Forslag til ny ordlyd (vedtatt av synoden 2017):**

§ 15 Synodestyre

Sist endret av Synoden 2017.

Synoden ledes av et styre på sju medlemmer som velges av det ordinære synodemøtet. Formannen velges blant kirkens ordinerte. Nestformannen og ett styremedlem velges blant forstanderne, de øvrige styremedlemmene blant de eldste. Det velges to varamenn for forstanderne og tre varamenn for de eldste. *Valgene gjelder for tre år. Formannen kan ikke gjenvelges utover ni års tjenestetid.*

Synodestyrets forslag til vedtak

Synoden støtter forslaget om fastsettelse av maks virketid for synodeformann. Forfatningen endres i samsvar med ny ordning.137

Saken ble sendt ut til menighetsbehandling.

70 menigheter svarte innen fristen.

58 menigheter støttet synodestyrets forslag uten kommentar.

5 menigheter støttet synodestyrets forslag med tilleggskommentarer.

7 menigheter støttet IKKE synodestyrets forslag

Kommentarer og forslag fra menighetsmøtene finnes i eget dokument.

Forfatningsutvalgets kommentar:

Forfatningsutvalget har ingen merknader til forslaget om fastsetting av maksimal funksjonstid for synodeformannen. Det bør samtidig vurderes om maksimal funksjonstid skal omfatte samtlige medlemmer i synodestyret, og om den eventuelt skal begrenses til sammenhengende funksjonstid. I forhold til synodestyrets forslag gjør utvalget oppmerksom på at i saker som medfører endringer i gjeldende bestemmelser, skal forslaget bestå av konkret og eksakt ny ordlyd i aktuelle bestemmelser.

Innstilling fra 8. komité:

§ 15 i forfatningen endres til:

§ 15 Synodestyre

Synoden ledes av et styre på sju medlemmer som velges av det ordinære synodemøtet.

Formannen velges blant kirkens ordinerte. Nestformannen og ett styremedlem velges blant forstanderne, de øvrige styremedlemmene blant de eldste. Det velges to varamenn for forstanderne og tre varamenn for de eldste. Valgene gjelder for tre år. Formannen kan ikke gjenvelges utover ni års sammenhengende tjenestetid som synodeformann.

Forslag til vedtak:

Siste setning:

Formannen kan ikke gjenvelges ut over ni års tjenestetid som synodeformann.

Forslagsfremmere: Jarle Skullerud, Heidi Aamli Lund og Arvid Hunemo.

Votering (delegater 2 og 42 er ikke til stede):

Synodestyrets forslag: ***87/153 stemmer for, forslaget vedtas.***

Komiteens forslag: ***64/153 stemmer for, forslaget faller.***

Endelig votering over synodestyrets forslag: ***124 stemmer for forslaget, 26 stemmer mot***

150 avgitte stemmer. Pga. at dette er en forfatningssak, trengte saken 4/5 støtte for å bli vedtatt. Forfatningsendringen er vedtatt.

Sak 14/2017 Revidert reglement for nedlegging av menigheter

Det foreslås følgende endringer i gjeldende reglement (merket med sperret kursiv):

3. Presbyteriestyret skal være avviklingsstyre. Forslag til sluttoppgjør, *herunder tilgodehavende eller restgjeld til Frikirkens fellesarbeid*, forelegges menighetsmøtet til godkjenning. Nektet godkjenning, kan avviklingsstyret bringe sluttoppgjøret inn for synodestyret til endelig godkjenning.

4. Når en menighet legges ned og dens eiendommer selges, tilfaller midlene et eget fond. Fondet forvaltes av synodestyret i samarbeid med presbyteriestyret. Dette fondet *øremerkes menighetsbyggende arbeid, fortrinnsvis i området*. Etter ti år, overføres resterende midler til *Frikirkens utviklingsfond*. **Følgende foreslås derav som revidert reglement for nedlegging av menigheter:**

1. Forslag om nedleggelse må først behandles på ordinært menighetsmøte. Blir nedleggelsen vedtatt med minst to tredels flertall, innkalles til ekstraordinært menighetsmøte tre måneder senere. For at nedleggelse skal skje, må vedtaket gjentas med to tredels flertall.

2. Medlemmene i menigheten tilskrives av presbyteriestyret og gis tilbud om overføring til annen menighet innen Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

3. Presbyteriestyret skal være avviklingsstyre. Forslag til sluttoppgjør, *herunder tilgodehavende eller restgjeld til Frikirkens fellesarbeid*, forelegges menighetsmøtet til godkjenning. Nektet godkjenning, kan avviklingsstyret bringe sluttoppgjøret inn for synodestyret til endelig godkjenning.

4. Når en menighet legges ned og dens eiendommer selges, tilfaller midlene et eget fond. Fondet forvaltes av synodestyret i samarbeid med presbyteriestyret. Dette fondet *øremerkes menighetsbyggende arbeid, fortrinnsvis i området*. Etter ti år, overføres resterende 139 midler til Frikirkens utviklingsfond.

5. Menighetens offentlige protokoll sendes statsarkivet.

6. Menighetens arkiv og øvrige bøker sendes presbyteriet.

Synodestyrets forslag til vedtak

Synoden vedtar forslaget til revidert reglement for nedlegging av menigheter.

Innstilling fra 5. komité:

5. komité støtter synodestyrets forslag til vedtak i sin helhet:

Synoden vedtar forslaget til revidert reglement for nedlegging av menigheter.

Reglement ved nedlegging av menigheter

1. Forslag om nedleggelse må først behandles på ordinært menighetsmøte. Blir nedleggelsen vedtatt med minst to tredels flertall, innkalles til ekstraordinært menighetsmøte tre måneder senere. For at nedleggelse skal skje, må vedtaket gjentas med to tredels flertall.

2. Medlemmene i menigheten tilskrives av presbyteriestyret og gis tilbud om overføring til annen menighet innen Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

3. Presbyteriestyret skal være avviklingsstyre. Forslag til sluttoppgjør, herunder tilgodehavende eller restgjeld til Frikirkens fellesarbeid, forelegges menighetsmøtet til godkjenning. Nektet godkjenning, kan avviklingsstyret bringe sluttoppgjøret inn for synodestyret til endelig godkjenning.

4. Når en menighet legges ned og dens eiendommer selges, tilfaller midlene et eget fond. Fondet forvaltes av synodestyret i samarbeid med presbyteriestyret. Dette fondet øremerkes menighetsbyggende arbeid, fortrinnsvis i området. Etter ti år, overføres resterende midler til Frikirkens utviklingsfond.

5. Menighetens offentlige protokoll sendes statsarkivet.

6. Menighetens arkiv og øvrige bøker sendes presbyteriet.

Votering:

Forslaget vedtas av flertallet, én stemme mot.

Sak 15/2017 Styring og ledelse i lokalmenigheten, sak fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand frikirker

A. Forslag fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand menigheter

Endring av § 7 i forfatningen for å åpne for eldstetjeneste på åremål

§ 7 Eldste

Siste setning i første avsnitt endres til:

Vedkommende bør ha fylt 25 år.

Følgende tillegg foreslås etter første avsnitt:

“Ved sin ordinasjon er de eldste prinsipielt trådt inn i en vedvarende tjeneste, men den lokale menighet gis mulighet til å sette en åremålsperiode på fire år, der det normale vil være gjenvalg. Det er ingen begrensning på antall perioder en eldste kan gjenvelges.”

Følgende tekst i siste avsnitt foreslås endret:

Nåværende tekst:

Flytter en eldste fra den menighet vedkommende er innsatt i, opphører stillingen som eldste. Eventuell ny eldstetjeneste forutsetter ny innsettelse. Ønsker en eldste selv å bli løst fra sin tjeneste, må grunnene legges fram for eldsterådet. Hvis ikke særskilte grunner taler mot, bør rådet godta ønsket og meddele menigheten det i menighetsmøte. Saken må innberettes til presbyteriet. Normalt skal en eldste tre tilbake ved oppnådd aldersgrense fastsatt av synoden. Menigheten kan forlenge funksjonstiden med inntil tre år ad gangen, dersom den eldste er villig til å fortsette. Når en eldste fratrer er det imidlertid viktig at nådegavene fortsatt får være i funksjon.

Ny tekst:

Flytter en eldste fra den menighet vedkommende er innsatt i, opphører stillingen som eldste. Eventuell ny eldstetjeneste forutsetter ny innsettelse, *men ikke ny ordinasjon*. Ønsker en eldste selv å bli løst fra sin tjeneste *før åremålsperioden er over*, må grunnene legges fram for eldsterådet. Hvis ikke særskilte grunner taler mot, bør rådet godta ønsket og meddele menigheten det i menighetsmøte. Saken må innberettes til presbyteriet. Normalt skal en eldste tre tilbake ved oppnådd aldersgrense fastsatt av synoden. Menigheten kan forlenge funksjonstiden med inntil tre år ad gangen, dersom den eldste er villig til å fortsette. Når en eldste fratrer er det imidlertid viktig at nådegavene fortsatt får være i funksjon.

Votering:

Det opprinnelige forslaget del A til Brunlanes, Stavern og Kristiansand til forfatningsbehandling. Siste setning i første avsnitt endres til:

Vedkommende bør ha fylt 25 år.

Følgende tillegg foreslås etter første avsnitt:

“Ved sin ordinasjon er de eldste prinsipielt trådt inn i en vedvarende tjeneste, men den lokale menighet gis mulighet til å sette en åremålsperiode på fire år, der det normale vil være gjenvalg. Det er ingen begrensning på antall perioder en eldste kan gjenvelges.”

Ta ut ordene: På fire år.

Antall delegater ute: 16

Ikke til stede: 64, 78, 142, 118, 93, 42, 41, 26, 27, 8, 5, 34, 20, 85, 49, 120

Delegater som stemmer: 148

Votering:

**64 stemmer for
69 stemmer mot
Forslaget faller**

Det stemmes over del B av forslaget: Opprette menighetsstyre.

Synodestyrets forlag til vedtak

Synoden ønsker å gi mulighet for åremålsperiode for eldste. Foreslåtte endringer av forfatningen vedtas.

Forfatningsutvalgets kommentar:

Forfatningsutvalget fastholder, med bakgrunn i vår kirkes forståelse av ordinasjonen, at eldstetjenesten prinsipielt er av vedvarende karakter.
Enstemmig

Et mindretall støtter likevel synodestyret i at dette prinsippet ikke umuliggjør eldste på åremål. (Øyvind Tveit).

142 B. Forslag fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand menigheter

Endring av forfatning og reglement for opprettelse av menighetsstyre og skille styring og ledelse.

Menighetene foreslår en rekke endringer i forfatning og reglement som følger under. Se begrunnelse i innledning av saken. Endringer og tillegg er markert med uthevet skrift. **Forfatningen § 4 Menighet**

Sist endret av Synoden 1993.

Den lokale menighet i Den Evangelisk Lutherske Frikirke er ved sin tilslutning forpliktet på kirkens lære og organisasjon. Menighetene i kirken er egne juridiske personer som velger eldste, *diakoner og styremedlemmer* tilhørende menigheten med stemmerett. Forstanderen og *styrelederen* forplikter menigheten med sine underskrifter.

De eldste utøver ansvaret for forkynnelse, sakramentsforvaltning og sjelesorg, har tilsyn med virkegrenene, godkjenner ledere og *legger visjoner og strategier for menigheten*.

Diakonene skal utføre, lede og oppmuntre til medmenneskelig omsorg og fellesskapsbyggende arbeid, ha kirketjenerfunksjoner og tilsyn med menighetens eiendommer.

Eldste og diakoner skal som ledere motivere mennesker til tjeneste for Gud og legge til rette arbeidet i kirke og samfunn.

Styret i menigheten har det overordnede ansvaret for drift og økonomi, og organiserer menighetens virksomhet i henhold til de rammene som er lagt i menighetsmøtet. Styrets myndighetsområde begrenses av de saker som avgjøres i diakonråd, eldsteråd og menighetsmøte (jf § 9 Menighetsmøte). Menighetens vedtak kan ankes til presbyteriet. § 7 Eldste

Foreslåtte endringer i avsnitt 3 og 4:

De eldste er betrodd hyrdetjenesten sammen med forstanderen, og eldste og forstander utgjør det råd (eldsteråd) som har *den pastorale* ledelsen av menigheten. Som ordinerte tjenere i kirken har de fullmakt til å forvalte sakramentene og forestå andre kirkelige handlinger.

En av de eldste eller forstanderen velges som *leder av eldsterådet*. Vedkommende leder eldsterådets forhandlinger. **§ 8 Diakoner**

Sist endret av Synoden 1993.

I hver menighet velges et passende antall diakoner etter menighetens størrelse og virkeområde. Disse utgjør menighetens diakonråd.

En diakon må tilhøre menigheten med stemmerett, og ha fylt 18 år. Diakonene velges av menigheten etter innstilling fra *menighetsstyret*. Valget gjelder for tre år. De som blir valgt, innsettes i sin tjeneste av menighetens forstander.

Diakonene skal utføre, lede og oppmuntre til medmenneskelig omsorg og fellesskapsbyggende arbeid, og i særlig grad rette denne tjeneste mot mennesker i nød. Menighetens diakonale arbeid ledes av diakonrådet. (*TAS UT: i samarbeid med eldsterådet.*)¹⁴³

Ved gudstjenester og andre samlinger skal diakonene se til at kirkerommet og de ting som skal brukes, er i orden. Ved nattverd hjelper diakonene til med utdeling av brød og vin. Diakonene skal ha det daglige tilsyn med menighetens eiendom, i samarbeid med menighetsstyret. Særlige saker som gjelder eiendom og økonomi, behandles av *menighetsstyret*, etter innstilling fra diakonrådet. **§ 9 Menighetsstyret (Ny)**

Hver menighet har et menighetsstyre bestående av et ønsket antall menighetsvalgte, samt minst en eldste og en diakon. Egnethet, gaveutrustning og menighetens behov vektlegges ved sammensetningen. Daglig leder – normalt forstanderen (hovedpastor) - er styrets sekretær, men uten stemmerett.

Styremedlemmene må tilhøre menigheten med stemmerett, og ha fylt 18 år. Styremedlemmer og styreleder velges i menighetsmøte etter innstilling fra eldsterådet. Valget gjelder for tre år.

Styrets oppgaver er blant annet: overordnet oppsyn med driften av menigheten, hovedansvaret for økonomi og budsjett, samt arbeidsgiveransvar. Styret er også ansvarlig for å kalle inn og lede menighetsmøter. **§ 10 Menighetsmøte (Tidligere § 9)**

Sist endret av Synoden 2008.

Menighetsmøtet er menighetens øverste beslutningsorgan, med endelig myndighet i alle vesentlige saker som ifølge Forfatningen skal avgjøres på menighetsplan.

Følgende saker skal behandles og avgjøres av menighetsmøtet: Kall/valg og oppsigelse/avskjed av forstander, eldste og diakoner, *valg av menighetens*

styre, valg av utsendinger til presbyterium og synode, regnskap, budsjett og planer for menighetens virksomhet, årsmeldinger fra menighetens forskjellige råd og virkegrener, ivaretagelse av menighetens ansvar for ordningen for vern om lære og liv.

*Menighetsstyret innkaller til, fremmer saker og innstiller overfor og leder menighetsmøtene. Innenfor sitt ansvarsområde kan eldsterådet og diakonrådet fremme og innstille saker. Ethvert medlem med stemmerett har gjennom *menighetsstyret* rett til å fremme saker overfor menighetsmøtet.*

Menighetsmøter avholdes etter behov, dog minst 3 – tre – ganger per år. I tillegg holdes hvert år menighetens årsmøte. Alle medlemmer med stemmerett har tale-, forslags- og stemmerett på menighetsmøte. **Reglementer3.1**

Reglement for eldsterådet

Eldsterådets oppgaver

Eldsterådets oppgaver er å lede menigheten ved å:

2. *Sammen med Menighetsstyret planlegge menighetens virksomhet i oppbyggelse, evangelisering og tjeneste på kort og lang sikt.*

Oppgavefordeling (4.avsnitt)

I fordelingen av oppgaver er det viktig at rådet har for øyet de oppgaver som kan gis videre til andre medlemmer av menigheten. Ikke minst er det viktig å ha en klar oppgavefordeling mellom *menighetsstyre*, eldsteråd og diakonråd. Det kan også vurderes å opprette andre administrative organer for å ivareta enkelte arbeidsoppgaver der lokale forhold gjør dette aktuelt. *Eller en kan utvide faste råd med menighetsvalgte medlemmer til utvidet eldsteråd og utvidet diakonråd. Slike administrative organ og utvidede lederråd velges og organiseres etter lokale retningslinjer.*

Eldsterådets møter

Eldsterådet skal ha regelmessige møter. Møtene åpnes og avsluttes med Guds ord og bønn. Der bør avsettes god tid til samtale om menighetens liv og virke. Møtene innkalles med rimelig varsel. Forfall må meldes så snart som mulig til rådets leder. Hvis mulig, bør medlemmene av rådet på forhånd orienteres om sakene som skal behandles.

Eldsterådet innkaller diakonene til møter for planlegging og fordeling av felles oppgaver etter behov. Der det er delegert oppgaver til andre medlemmer, er det naturlig at disse møter når deres arbeidsoppgaver skal behandles.

Eldsterådet bør søke enstemmighet når det er mulig. Ellers avgjøres alle saker ved simpelt flertall. Er det stemmelikhet, avgjør dirigentens stemme utfallet. Men også et mindretall kan få sin sak behandlet i menighetsmøte.

Eldsterådet utgjør et kollegium og bør søke å bygge fellesskapet innen rådet og med menigheten.

Oppfølging, videreutdanning og permisjon

Det bør arbeides målbevisst med videreutvikling av de som har gått inn i eldstetjenesten. Et viktig ledd i dette er en årlig medarbeidersamtale med eldsterådets *leder*. En slik samtale kan avdekke behov for opplæring, behov for permisjon eller andre forhold som har betydning for å kunne fortsette i eldstetjeneste. Også mulig fratredelse fra tjenesten kan være et tema. Det enkelte eldsteråd bør én gang årlig kartlegge behov for utdanning, permisjon eller andre tiltak for rådets medlemmer. En vurdering av økonomiske midler til gjennomføring av slike tiltak forelegges *menighetsstyret* før dette legger fram forslag til budsjett for menigheten.

Kall av forstander

3. Etter at godkjenning er gitt av presbyteriestyret, og *menighetsstyret* innkaller til menighetsmøte for å kalle forstander, oppgir eldsterådet navnet på kandidaten sammen med innkallingen.

Fratredelse

En eldste som ønsker å slutte i tjenesten *før åremålsperioden er over*, melder dette til eldsterådet. Hvis ikke særskilte grunner taler mot, bør rådet godta ønsket og meddele menigheten det i menighetsmøte.

Aldersgrense

Aldersgrensen for eldste fastsettes til 67 år. *Setningen foreslås tatt ut.*

Menighetens arkiv

Menighetens protokoller og korrespondanse oppbevares på tryggest mulig måte. Forstanderen eller en arkivar har ansvaret for arkivet. Ingen del av

arkivet må makuleres uten etter vedtak i *menighetsstyret*. **3.2 Reglement for diakonrådet**

Sist endret av Synoden 2011.

Diakonrådets oppgaver

Diakonrådets oppgave er å lede menighetens diakonale arbeid. (*TAS UT: i samar beid med eldsterådet.*)

Diakonrådets møter (siste avsnitt)

Diakonene har, *etter behov, møter* med de eldste for planlegging og fordeling av felles oppgaver og for å styrke det felles lederansvar.

3.3 Reglement for Menighetsstyret (Ny)

Menighetsstyret er menighetens øverste valgte organ, valgt av Menighetsmøte. Styrets myndighetsområde begrenses av de saker som avgjøres i diakonråd, eldsteråd og menighetsmøte.

Eldsteråd og Diakonråd skal være representert i styret.

Menighetsstyrets oppgaver er å lede menigheten ved å:

- Legge strategier for menighetens arbeid*
- Planlegge menighetens virksomhet i oppbyggelse, evangelisering og tjeneste på kort og lang sikt. Holde samrådsmøter for å drøfte menighetens virke.*
- Ha et overordnet lederansvar for menighetens virkegrener, og å oppmuntre og veilede dem og legge til rette for lederopplæring.*
- Ha et overordnet ansvar for menighetens drift, økonomi og budsjett.*
- Innkalle til, fremmer saker, og innstiller overfor, og leder menighetsmøtene.*

Menighetsstyrets medlemmer har taushetsplikt

3.4 Reglement for menighetsmøtet (tidl. pkt. 3.3)

Sist endret av Synoden 2011

For menighetsmøtet gjelder i første rekke de bestemmelser som er gitt i Forfatningens § 9 Menighetsmøte. Videre gjelder følgende:

1. Menighetsmøtet innkalles med minst 8 - åtte - dagers varsel. Saksliste og nødvendige sakspapirer deles ut i god tid. Før menighetsmøtet gis det en rimelig tidsfrist for menighetens medlemmer til å fremme saker før *menighetsstyret* setter opp sakslisten *etter innkomne saker fra råd og virksomhet*. Det kan ikke fattes vedtak i saker som ikke er anmeldt til sakslisten før møtet.

5. Deretter godkjennes innkalling og saksliste. Som regel leder *styreleder* møtet, men dersom denne ønsker å bli fritatt, kan en annen velges til møteleder.

6. De saker som skal behandles av menighetsmøte er:

a) Kall/valg og oppsigelse/avskjed av forstander, eldste og diakoner.

b) Delegering av presbyteriets rolle som eldsteråd i gitte situasjoner

c) Valg av menighetens representant(er) til presbyteriet. Representantene velges etter innstilling fra eldsterådet. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall.

d) Valg av menighetens representant(er) til synoden. Representanten(e) velges etter innstilling fra *menighetsstyret*. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall. Eldsterådet innstiller på minst ett medlem av menighetens eldsteråd. Innstillingen gjøres kjent for *menighetsstyret* før dette fremmer sin innstilling. Det kan innstilles inntil det dobbelte antall. De representanter som velges blant alle medlemmer med stemmerett, kan også være forstandere eller øvrige medlemmer av menighetens eldsteråd.

i) Valg av leder av og medlemmer til *menighetsstyre*.

Synodestyrets vurderinger

Synodestyret mener at dagens ordning gir rom for en relativt stor grad av fleksibilitet, noe vårt notat fra 2015 om styring i lokalmenigheten, også viser. Innenfor denne ordningen er det stort rom for delegering. Vi kan ikke se at det trengs noen forfatningsendringer for å legge til rette for lokale variasjoner som tjener den enkelte menighet best mulig. Det er med dagens ordning heller ikke noe i veien for å nedsette et eget strategiutvalg, for eksempel.

Synodestyret mener at forslaget til endringer fra Kristiansand, Brunlanes og Stavern, både er for uoversiktlig og at det ikke nødvendigvis vil passe alle våre menigheter bedre enn dagens ordning. Vi vil derfor foreslå å ivareta, og styrke, fleksibiliteten som ligger i dagens ordning. Dette vil vi tydeliggjøre gjennom følgende endringer i reglement for eldsteråd. Endringer og tillegg er markert med uthevet skrift.

Vi har også flyttet avsnitt 4 og 5 opp, slik at disse blir avsnitt 2 og 3.

Synodestyrets forslag til vedtak

Forslaget fra Kristiansand, Stavern og Brunlanes avvises. Synoden vedtar følgende endringer av reglement for eldsteråd:

3.1 Reglement for eldsteråd

Delegering og oppgavefordeling

De oppgaver som samlet påligger eldsterådet, bør i de fleste tilfeller fordeles innen rådet etter de enkelte medlemmers nådegave og anlegg. I praksis vil mange av oppgavene falle på forstanderen - spesielt når det gjelder forkynnelse og ledelse av menigheten.

I fordelingen av oppgaver er det viktig at rådet har for øyet de oppgaver som kan gis videre til andre medlemmer av menigheten. Ikke minst er det viktig å ha en klar oppgavefordeling mellom menighetsråd, eldsteråd og diakonråd. Det kan også vurderes å opprette andre administrative organer for å ivareta enkelte arbeidsoppgaver der lokale forhold gjør dette aktuelt. *For eksempel kan det nedsettes eller velges et organ til å ta seg av den jevnlig drift av menigheten, og utvalg til å arbeide med visjoner og strategi for menigheten. Det kan utarbeides lokale retningslinjer for slike organer.* Eller en kan utvide faste råd med menighetsvalgte medlemmer til utvidet eldsteråd. Slike administrative organ og utvidede lederråd velges og organiseres etter lokale retningslinjer.

Eldsterådet står fritt til å fordele oppgaver og ansvar mens det selv står med det endelige ansvar. En aktiv holdning til delegering av arbeidsoppgaver vil både kunne bidra til å ta i bruk flere av de nådegaver som finnes i menigheten, og gi de eldste større mulighet til å prioritere arbeidet med ord og sakramenter.

Forstanderen står ansvarlig overfor øvrigheten, er den eneste som har vigselfrett og må til enhver tid rette seg etter gjeldende lover.

Omsorgen for medlemmene krever at de eldste kjenner den enkelte. Her vil det i de fleste tilfeller være nødvendig å dele menighetens medlemmer inn i grupper/kretser slik at den enkelte eldste får ansvar for sin gruppe/krets.

Eldsterådets medlemmer kan også trekkes inn i ledelse av gudstjenester og forrette nattverd selv om forstanderen er til stede.

Vedlegg til Synodesak 15/2017: Styring og ledelse i lokalmenighet

Begrunnelse fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand menigheter

B. Opprettelse av menighetsstyre

I sin vurdering av vårt forslag mener synodestyret at det er uoversiktlig. Derfor vil vi her gi forslaget en bredere begrunnelse. Videre hevder synodestyret at dagens ordning gir nødvendig rom for delegering av oppgaver. Til det vil vi svare: Hvis vårt forslag hadde omhandlet hvordan eldsteråd og diakonråd bedre kan delegerer sine oppgaver ville vi vært enig med styret. Forfatningen gir stor grad av delegeringsmuligheter. Men forslaget handler ikke om delegering, men om *formalisering* av et styre

- som har større forankring i menigheten,
- er mer i tråd med nådegaveprinsippet Frikirken bygger på og som
- mer samsvarer med ordninger ellers i organisasjonslivet.

I det fremlagte forslaget skjernes det klarere mellom styring og ledelse i menigheten og man balanserer nådegavetjenesten og de faste tjenester i menigheten i større grad enn i dag. I forfatningen basisparagraf 3, står det bl.a.: "*Han (Kristus) styrer og leder kirken gjennom de nådegaver han gir og de embeter (tjenester) han har innsatt.*" Dette gir et godt utgangspunkt for vår tenkning om forholdet mellom forskjellige kirkelige tjenesteoppgaver og ansvarsroller – og som har sin basis i Det nye testamentets arbeidsdeling mellom åndelige og timelige oppgaver; for eksempel at de eldste skal vie seg til «bønnen og tjenesten med Ordet» (Apg 6,4).

Vår vurdering og begrunnelse

1. Frikirken har en ordning der de som er ordinert til tjeneste med ord og sakrament (den prestelige tjenesten) også har *styringsansvaret* - siden eldsterådet utgjør menighetsstyret (§ 4). Dette har vi fra presbyteriansk kirketenkning der «lærende» og «styrende» eldste utgjør eldsterådet. Frikirken forlot denne skjelningen i 1990-årene etter behandlingen av en

utredning om eldstetjenesten i Frikirken (1985) som vektla det nytestamentlige nådegaveprinsippet på bekostning av skotsk presbyteriansk kirkeforfatning. Mye har skjedd i våre menigheter etter dette; nådegaveundervisning og nådegavekurs, personlig kompetanseutvikling og tjenstedifferensiering.

Men: Er det rett at den som er vigslet til tjeneste som forkynner og åndelig leder automatisk også skal sitte med *ansvar* for drift, økonomi og forvaltning av menighetens ressurser - og å ha personlig utrustning til dette? Og: Styrings- og forvaltningsgavene er vel ikke forbeholdt «pastoratet»? Skal vi fortsatt la en presbyteriansk kirketenkning overstyre en luthersk embetsforståelse (forkynnelsen av evangeliet og nådemiddelforvaltningen)?

2. Vår ordning kan synes å ikke ta vår egen forfatning § 3 på alvor der nådegaveprinsippet og skjelning - men også samspillet - mellom faste tjenester og de ulike nådegavene beskrives. Vi trenger et styre for menigheten som består av personer med ulike gaver, erfaringer og kompetanse. Som forvaltningsorgan bør det sammensettes av personer med god innsikt i hele menighetens oppdrag og virksomhet, også økonomi i vid forstand. Samlet bør det også gjenspeile menighetens alderssammensetning.

Vedlegg sak 15, side 1 av 3148

3. Pastorer og eldste - som ansatte og med tillitsverv gitt av menigheten - bør derfor ikke alene utgjøre menighetsstyret, men være representert der. Et menighetsstyre skal sørge for at lederskapet holder seg til de vedtak menigheten har fattet hva strategi og forvaltning angår (jf. budsjett og planer). Derfor bør ikke ansatte og tillitsvalgte i samme sak være premissleverandører, lede saksbehandlingen i menighetsmøtet og sørge for effektivering. Vi må ikke komme i den situasjonen at vi for eksempel i ansettelses- og disposisjonssaker sitter på begge sider av bordet.

4. Flere av våre menigheter har en form for menighetsstyre med både menighetsvalgte og med representanter fra diakonat og pastorat - og i tillegg: FriBU. Sammensetning og størrelse varierer ut fra menighetenes størrelse og ledertilfang. Virkeligheten har presset dette fram over flere år.

5. Og rent juridisk: Ansatte og "innsatte" (pastorer, eldste og diakoner) bør ikke ha et overordnet ansvar for menighetens drift, økonomi og budsjett. Dette ansvaret bør hvile på et menighetsvalgt styre. I dag er det pastor og eldste som forplikter menigheten med sine underskrifter, jf. Brønnøysundregisteret. Etter vårt syn burde det være slik at en menighetsmøtevalgt styreleder tegnet sammen med menighetens hovedforstander, jf. også Lov om trdomssamfunn og ymist anna.

Fra ledelsestenkningen

Følgende gir en beskrivelse av hvordan vi forstår styring og ledelse i kristne menigheter og spesielt i Frikirkens.

Styring

Et styre er en gruppe personer som leder en organisasjon, bedrift, eller en myndighetsetat. Styremedlemmene i styret til en bedrift velges av eierne som deres representanter for å ivareta eiernes interesser i styrearbeidet. Styremedlemmene i styret til en organisasjon velges av medlemmene i organisasjonen. Styremedlemmene i styret til en myndighetsetat utpekes av et overordnet myndighetsorgan. Et styre ledes normalt av en styreleder, formann eller en president. (*Wikipedia*)

Overført på et kirkelig landskap kan det i korte trekk beskrives slik: Den lokale menighet er organisasjonen. Medlemmene er eierne. Menighetsmøtet velger styremedlemmer. Menighetsstyret har som mandat å ivareta menighetens formål, ressurser og virksomhet ut fra det verdigrunnlaget kirkesamfunnet den er del av har. *Styrets funksjon er dermed av særlig kontrollerende karakter.*

Lederskap

En leder i bibelsk sammenheng er en person med gudgitte evner og et gudgitt ansvar for å påvirke en bestemt gruppe av Guds folk i retning av Guds formål med denne gruppen. (*Robert J. Clinton*)

Den daglige/jevnlige drift av Frikirkens menigheter ledes av pastor, eldste og diakoner – i samspill med ledere for barne- og ungdomsarbeidet, voksenarbeidet og ulike virksomheter. De ledere og tjenestegrupper vår forfatning foreskriver er ansatt og/eller vigslet til vedvarende tjeneste (pastor og eldste) eller til åremålstjeneste (diakoner). I dette lederskapet skal finnes ledere som er tjenere (diakoner), ledere som er husholdere (forvaltere), ledere som er hyrder (forkynnere, veiledere og sakramentsforvaltere), ledere som er sjelesørgere, forbedere osv. *Lederskapets funksjon er dermed av særlig åndelig og visjonær karakter.*

Vedlegg sak 15, side 2 av 3149

En sunn ledelse og styring i menigheten forutsetter en skjelning mellom de ansattes og tillitsvalgte daglige ledelsesoppgaver og det valgte styrets ansvarsrolle. Da kan også et godt samspill mellom det visjonære og kontrollerende fungere.

Vårt forslag til Synoden 2017:

- Menighetsmøtet velger et bredt sammensatt styre for en valgperiode, og dette defineres som menighetens styre.
- Pastorer og eldste utgjør eldsterådet med hyrde- og læreansvar som i dag, men *uten styre- / drifts-/økonomiansvar*, men med vektlegging på tjenesteoppgaver.

- Diakonene utgjør diakonrådet med fellesskapsbyggende oppgaver som i dag, men *uten styre-/drifts-/økonomiansvar*, men med vektlegging på *tjenesteoppgaver*.

Endring av forfatning og reglement for opprettelse av menighetsstyre og skjelning mellom styring og ledelse: Se sidene 19 – 22 i Synodedokumenter til menighetsbehandling 2017.

Sak 15 - Styring og ledelse i lokalmenigheten

Innstilling fra 11. komité

Komiteen hadde ønsket bedre redegjørelse av sakens historikk i forberedelsesdokumentene. Forfatningsutvalgets uttalelse og den lengre begrunnelsen fra forslagsstillerne er begge kommet til etter menighetsbehandling. Vi ser at sakene har vært drøftet flere ganger over de siste tiårene, noe som både viser at det er behov for fornyelse og at saken er kompleks. Særlig savnet vi å ha sakshistorikken og tidligere utredninger om vår kirkeforståelse i komiteens saksforberedelse. Selv om vi etter en grundig debatt har valgt å innstille på å avvise endringsforslagene, ønsker vi likevel å takke de forslagsstillende menighetene for forslagene – det belyser prinsipielle problemstillinger som vi som kirkesamfunn bør arbeide videre med.

Del A – Gi mulighet for åremålsperiode for eldste

Komiteen mener det prinsipielle ved forslaget om eldstetjeneste på åremål har blitt for dårlig belyst. Forslaget søker å lette på utfordringen med rekruttering til eldsterådet, men komiteen tror ikke at en formalisering av åremålstjeneste vil løse denne utfordringen. Komiteen mener det er unødvendig å endre regelverket så lenge man allerede i dag har reell mulighet for permisjon, å slutte ved behov og også å bli ordinert for eldstetjeneste for en avtalt periode om situasjonen tilsier det. Vi ønsker at dette også i fortsettelsen skal være unntak fra grunnprinsippet om at eldstetjenesten gjennom ordinasjonen er vedvarende.

Kirkesamfunnet må likevel ta på alvor at det over tid har vært vanskelig å rekruttere eldste til tjeneste. Menighetene trenger å ha en stadig bevissthet om aktivt å se etter eldste med ulike nådegaver til ledelse og ulike personlige egenskaper, og ikke vente til eldsterådet trenger fornyelse.

Forslag til vedtak: Synoden opprettholder dagens ordning med kall og ordinasjon av eldste til vedvarende tjeneste.

Del B – Opprette menighetsstyre

Komiteens redegjørelse:

Komiteen oppfatter at kjernen i forslaget fra Stavern, Brunlanes og Kristiansand Frikirke er å formalisere et menighetsstyre som skal være overordnet eldste- og diakonråd. Synodestyrets forslag er en avvisning av dette med en presisering av dagens ordning, da de mener den rommer det vesentlige i menighetenes forslag. Komiteen mener at forslaget fra menighetene innebærer en så vesentlig endring av maktstruktur at det krever en langt grundigere forberedelse både i menighetene og i Synoden enn det som foreligger til dette møtet.

Komiteen anerkjenner ønsket fra menighetene om at ledelses- og styringsfunksjonene i større grad bør være nådegavebasert. Vi ser også de tradisjonelle forventningene til eldste- og diakontjenesten kan virke hemmende på mangfoldet av nådegaver i ledelsen. Opprettelse av menighetsstyret er blant annet begrunnet i nådegaveprinsippet, men vi kan ikke se at endringer i maktstrukturen er en god løsning. Det kan være bra å avlaste eldste og diakoner med drifts- og forvaltningsoppgaver. Men nådegavebaserte tjenester som avlaste eldste og diakoner behøver ikke nødvendigvis være fundert i tilgang til styringsmakt. Vi drøfta det prinsipielle ved eldsterådets styringsrett uten å komme til en klar konklusjon om at eldsterådet bør inneha denne alene. Men det ble i samtalen påpekt at styringsfunksjonen i både presbyteriet og synoden er forbeholdt ordinerte. Skal vi fravike dette på lokalplan er det også naturlig å drøfte dette prinsippet på alle nivå.

Forslag til vedtak:

1.Synoden avviser forslaget fra Kristiansand, Stavern og Brunlanes Frikirker om endring av styringsordning for lokalmenigheter i tråd med synodestyrets innstilling.

2.Synoden avviser synodestyrets forslag til endring i Reglement 3.1.

3.Synoden henstiller til synodestyret å vurdere om saken fremmes til synoden 2020, hvor grunnlaget for debatten inneholder en grundigere historikk og konsekvensanalyse.

Tilleggsforslag til sak 15 fra Brunlanes, Kristiansand og Stavern. Synodestyret stiller seg bak forslaget. Styring og ledelse i lokalmenigheten.

Del A- Eldste på åremål

Endring i reglement:

Under punkt 3.1 Reglement for eldsterådet.

Nytt avsnitt fire under Eldstetjenesten karakter:

“Ved sin ordinasjon er de eldste prinsipielt trådt inn i en vedvarende tjeneste, men den lokale menighet gis mulighet til å sette en åremålsperiode på fire år, der det normale vil være gjenvalg. Det er ingen begrensning på antall perioder en eldste kan gjenvelges.”

Nytt forslag til avsnitt fire under Eldstetjenestens karakter:

‘Ved sin ordinasjon er de eldste prinsipielt trådt inn i en vedvarende tjeneste, men den lokale menighet gis mulighet til å sette en åremålsperiode på ~~fire år~~, der det normale vil være gjenvalg. Det er ingen begrensning på antall perioder en eldste kan gjenvelges’.

Geir Langen, Jarle Skullerud, Heidi Aa Lund

Saksopplysning av Gunnar Johnsen:

Saken er meldt inn som en forfatningsendring, men behandles nå som en reglementsendring. Derfor kan ikke denne synoden behandle denne saken. Så jeg foreslår at vi sender saken videre til neste synodemøte.

Svarkommentra fra Arne Hersdal, Brunlanes:

Vi har opprinnelig sendt inn saken som en forfatningsendring, og mener derfor at det opprinnelige forslaget kan stå.

Forslag til sak 15. Styring og ledelse i lokalmenigheten

Del B- Opprette menighetsstyre

- Som en følge av saksbehandlingen har Kristiansand, Stavern og Brunlanes Frikirker forståelse for at det vil være for krevende å behandle saken om menighetsstyre på synoden 2017.

Samtidig mener vi at behovet for en gjennomgang av styre og ledelse i lokalmenigheten er svært stort. På bakgrunn av dette vil vi fremme følgende forslag:

«Synoden gir synodestyret i oppgave å evaluere forfatning og regelverk for styring og ledelse av lokalmenighetene i Frikirken, og på bakgrunn av dette presentere sak på neste synode for fremtidens ledelsesstruktur for lokalmenighetene.

Synodestyrets behandling skal ha som målsetning å sikre at fremtidens styrings- og ledelsesstruktur ikke er til hinder for vekst, men gir gode ledelsesrammer for lokalmenighetene.

Fra og med teksten her, regnes forslaget som merknader

I behandlingen legges blant annet følgende punkter til grunn for evalueringen:

- Nådegavebasert ledelse
  - o som har større forankring i menigheten,
  - o er mer i tråd med nådegaveprinsippet Frikirken bygger på og som
  - o mer samsvarer med ordninger ellers i organisasjonslivet.
- Bønnens og ordets tjeneste
- Synoden merker seg med beklagelse at det er en nedgang i alle kategorier medlemmer, og ser med stor uro på at antall barn er redusert med 19,7% i perioden 2014-2016.
  - o Kan noe av nedgangen sees på bakgrunn av styrings- og ledelsesstruktur?
  - o Gir nedgangen nye strukturelle utfordringer fremover?
- Lokalmenighetens evne og mulighet til å arbeide med bakgrunn i den grundige målprosessen i Frikirken
- Utfordringene flere av menighetene uttrykker med dagens ledelsesstruktur, og erfaringer fra menigheter som praktiserer utvidet eldste- og diakonråd.
- Sakshistorikk og tidligere utredninger, blant annet:
  - o Utredning fra «Eldstekomiteen»: En betenkning om praktiske og prinsipielle sider ved kall av eldste på åremål (sak til synoden i 2002)
  - o Styring og ledelse i lokalmenigheten. Veiledning fra synodestyret til lokalmenighetene (2013)
  - o Saksdokumenter til synoden til 2017 fra Kristiansand, Stavern og Brunlanes.»

Komiteen frafaller sitt opprinnelige forslag og går inn for forslagsstillernes forslag. Synodestyret stiller seg også bak dette.

"Synoden gir synodestyret i oppgave å evaluere forfatning og regelverk for styring og ledelse av lokalmenighetene i Frikirken, og på bakgrunn av dette presentere sak på neste synode for fremtidens ledelsesstruktur for lokalmenighetene.

Synodestyrets behandling skal ha som målsetning å sikre at fremtidens styrings- og ledelsesstruktur ikke er til hinder for vekst, men gir gode ledelsesrammer for lokalmenighetene".

Votering over nevnte del, alt det andre tas med som merknader.

138/155 stemmer for forslaget.

Vedtatt av flertall, 11 stemmer mot (Ikke til stede: 80, 120, 49, 85, 20, 34, 5, 8, 27, 26, 41, 42, 93, 118, 142, 78, 64)

Sak 16/2017 Gjenopprette misjonsstyret, sak fra Arendal Frikirke

Begrunnelse for forslaget:

«I 2016 feiret vi 100-årsjubileum for Frikirkens misjon. Fra misjonens første år ble misjonsarbeidet ledet av et misjonsstyre. Frikirken hadde et misjonsstyre de første 95 av misjonens 100 års historie. Så ble styret nedlagt, og oppgavene ble overført til synodestyret. Mange arbeidskrevende og kompliserte oppgaver ble flyttet opp til synodestyret, og medførte at synodestyret fikk problemer med å ivareta sin utvidede oppgave.

Frikirkens ulike styrever, som misjonsstyret og skolestyret, velges av Synoden, og står også til ansvar overfor Synoden. Det er en avgjørende forskjell, både prinsipielt og praktisk, mellom et misjonsstyre og et rådgivende utvalg/ressursgruppe for synodestyret.

Vi tror at et styre bestående av mennesker med en særskilt kompetanse, kunnskap og kjærlighet til misjonen vil være en styrke for Frikirkens misjonsarbeid. De vil også ha større anledning til å følge opp arbeidet og arbeiderne på en god måte.»

Forslag til vedtak:

«Synoden vedtar å reetablere Frikirkens misjonsstyre som ble nedlagt for 5 år siden.»

Synodestyrets vurdering:

Nedleggelsen av misjonsstyret var en del av en større omorganisering av Frikirkens fellesarbeid. Dette var resultatet av en lang og grundig prosess for å få til en mer helhetlig ledelse av Frikirken. Vi mener det vil være svært uheldig om man gjenopptar deler av den gamle ordningen uten å ha sett på helheten og vurdert hvilke konsekvenser dette vil få.

Synodestyret deler ikke Arendal Frikirkes oppfatning av hvordan vi ivaretar vår roll

e som misjonsstyre. I perioden fra november 2014 til februar 2017, har synodestyret behandlet 24 saker om vårt misjonsarbeid. I tillegg kommer AU saker, orienteringssaker og andre saker som også berører misjon. Synodestyret har søkt råd hos enkeltpersoner og grupper, etter hvilken kompetanse som har vært nødvendig i de ulike sakene. Heller ikke et eget misjonsstyre vil kunne ha all kompetanse innenfor styret. Synodestyret ser viktigheten av et bredt engasjement for misjon og mener vi kan bli mye bedre på organiseringen av ulike referansegrupper og ressursgrupper. Disse kan med fordel gjøres offentlig kjent i kirkesamfunnet. Vi ser også nødvendigheten av en gjennomgang av vår misjonsstrategi og organisering, men er tydelige på at gjenopprettelse av misjonsstyret ikke er løsningen.

Synodestyret deler oppfatningen av at det er en avgjørende forskjell mellom et misjonsstyre og et rådgivende organ. Dette var også et av argumentene for å endre strukturen i 2011.

Synodestyrets forslag til vedtak:

Forslaget fra Arendal Frikirke avvises.

Innstilling fra 7. komité:

Forslag til vedtak

Forslaget fra Arendal Frikirke avvises.

Nytt forslag fra Arendal:

Synoden vedtar å re-etablere Frikirkens misjonsstyre som ble nedlagt for fem år siden.

Votering:

Komiteens forslag blir vedtatt med flertall på 124 stemmer.

Vedtak: Forslaget fra Arendal Frikirke avvises.

Sak 17/2017 Misjonsutvalg til å utrede Frikirkens misjonsengasjement, sak fra Porsgrunn Frikirke

Bakgrunn

Den Evangelisk Lutherske Frikirke markerte i 2016 hundre år med eget misjonsarbeid. Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke er takknemlig for at vi som menighet får stå i misjonens tjeneste med å bringe det gode budskapet om Jesus Kristus til folkeslagene. Vi opplever at Frikirkens felles misjonsarbeid har vært, - og er fortsatt, til velsignelse for vår menighet og et viktig fellesprosjekt for vårt kirkesamfunn.

I en tid med store endringer i kirkesamfunnet så vel som i misjonen, ser vi imidlertid et behov for en gjennomtenkning og bevisstgjøring når det gjelder målsettinger og strategier. Vi foreslår derfor en bred gjennomgang av Frikirkens videre misjonsengasjement. Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke leverte derfor nevnte forslag til Synodestyret i brev av 30.11.16, hvor vi pekte på to mulige alternative strategier:

Alternativ 1: Et hurtigarbeidende utvalg, nedsatt av Synodestyret snarest, med mandat til å utrede en sak for Synoden 2017

Alternativ 2: Et utvalg, nedsatt av Synoden 2017, med mandat til å utrede en sak for Synoden 2020.

Vi opplever at saken har hast. Derfor har vi primært ønsket oss et hurtigarbeidende utvalg. Synodestyret har meldt tilbake at de ikke ser det som mulig å gjennomføre alternativ 1, men at de vil støtte hovedansliggende i det foreslåtte alternativ 2 fra eldsterådet i Porsgrunn Frikirke.

Saksopplysninger

Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke representerer ikke ett bestemt syn når det gjelder Frikirkens fremtidige misjonsarbeid. Utgangspunktet har vært at saken er så viktig at den bør utredes. Kirkens satsinger, også på dette området, må være tuftet på felles prioriteringer og vedtatte strategier.

Under arbeidet med saken er enkeltpersoner i Frikirken blitt kontaktet for å få deres synspunkter på det som var en foreløpig skisse til et vedtak. Om lag ti av disse tjue kom med innspill, noen korte, andre mer utførlige. Disse enkeltpersonene representerer til dels forskjellige miljøer, erfaringer og vektlegginger innenfor Frikirken når det gjelder arbeidsmetoder og veivalg for misjonen. Til tross for ulikheter støtter tilbakemeldingene forslaget om en bred gjennomgang av temaet.

Forslaget med kommentarer og vurderinger

Forslaget går ut på at Synoden nedsetter et utvalg, Misjonsutvalget, som skal utrede:

- **Organisering av Frikirkens samlede misjonsarbeid, vurdering av fordeler og ulemper ved ulike modeller**

En bred gjennomgang bør inneholde en beskrivelse av Frikirkens samlede misjonsengasjement, både sentralt og lokalt, på grunnlag av innhentede opplysninger om satsinger, arbeidsmetoder, omfang, økonomi osv.¹⁵²

Videre bør utredningen fremskaffe tydelige, alternative organisasjonsmodeller, inkludert styringsmodeller. Her vil det være nærliggende å ta utgangspunkt i de innhentede opplysninger, men også i modeller som er kjent fra andre kirkesamfunn som Frikirken naturlig kan sammenlikne seg med.

- **Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang**

Dette er grunnleggende spørsmål som det vil være naturlig å besvare som følge av vurderingene over. Utredningen bør ha blikk for at våre menigheter har ulike forutsetninger/ressurser. Den bør også vurdere viktigheten for et kirkesamfunn av å stå sammen om felles misjonsarbeid, i forhold til behovet for lokalt eierskap og nærhet til misjonsprosjekter og hjelpearbeid.

- **Overordnet målsetting og strategi for Frikirkens misjonsarbeid**

Misjonsutvalgets arbeid bør hjelpe Synoden til å finne en farbar vei gjennom tydelige mål og mest mulig samlede strategier for kirkesamfunnets og menighetenes misjonsengasjement fremover.

Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke ønsker ikke å binde Misjonsutvalget, men vil egen del nevne noen momenter som kan danne utgangspunkt for et arbeid med mål og strategier:

- Misjonshistorisk utvikling gjennom Frikirkens 140-årige historie
- Forholdet mellom tradisjon og fornyelse i Frikirkens misjonsarbeid
- Hvilken vedtatt strategi gjelder for Frikirkens misjonsarbeid i dag?
- Beskrivelse av Frikirkens samlede misjonsengasjement, sentralt og lokalt
- Vektlegging av arbeid blant «unådde» i forhold til satsing på mer tradisjonelt misjonsarbeid og oppfølging av samarbeidskirker gjennom samarbeidsprosjekter
- Utsending av misjonærer versus bruk av nasjonale medarbeidere
- Mulig tett samarbeid med andre lutherske misjonsorganisasjoner
- Satsing på kontaktmisjonærer, utsendt av Frikirken

- Bruk av korttidsmisjonærer til spesielle oppdrag, blant annet frivillige og/eller medlemmer med spesialkompetanse
- Initiativ og satsinger med lokal forankring versus felles satsinger
- Frikirkens profil som et luthersk kirkesamfunn i forhold til samarbeidskirker/organisasjoner
- Forholdet mellom misjon og hjelpearbeid

- **Styrking av misjonens ressurser, dens økonomi og personell**

Dette punktet henger nøye sammen med de vurderinger som er nevnt ovenfor.

Det handler også om hvordan Frikirken best mulig kan forkynne kallet til misjon, inkludert givertjeneste, formidling av kallet til tjeneste og støtte til dem som går inn i en tjeneste for misjonen.

Utredningen med forslag til vedtak i Synoden 2020, må koples tydelig til budsjett og andre planer for perioden.

- **Andre problemstillinger som er av viktighet for Frikirkens misjonsarbeid i fremtiden**

Forslag og kommentarer i denne saken er ikke ment å være uttømmende i forhold til hva saken gjelder. Misjonsutvalget må stå fritt til å trekke inn andre momenter, tilgjengelig kunnskap og ressurspersoner som kan bidra til å utføre oppdraget.¹⁵³ **Det er viktig at utvalgets arbeid munner ut i forslag som kan sikres bredest mulig tilslutning i kirkesamfunnet.**

Misjon er et helt avgjørende anliggende for et kristent kirkesamfunn. Da er det viktig at misjonsinnsatsen organiseres, ledes og koordineres på en slik måte at det kan samle menighetene gjennom felles, målrettede satsinger som mange kan identifisere seg med. **Misjonsutvalget sikres en bred sammensetning, hvor representanter for ulike miljøer, erfaringer og tenkninger deltar. Det anbefales at noen fra de siste misjonsstyrene og misjonsadministrasjonen deltar. I tillegg kan det oppnevnes en referansegruppe.**

Frikirkens samlede misjonsengasjement preges i dag av stort mangfold. Det er viktig at dette gjenspeiles gjennom misjonsutvalgets sammensetning. Eldsterådet i Porsgrunn Frikirke vil ikke foreslå medlemmer til utvalget. Misjonsutvalgets medlemmer bør velges av Synoden 2017 etter innstilling fra valgkomiteen, under forutsetning av at Synoden nedsetter Misjonsutvalget. **Misjonsutvalget tilføres nødvendige ressurser, og utredningen legges frem med forslag til innstilling for Synoden 2020.**

Oppgaven må gis høy prioritet. Arbeidet vil kreve bred faglig kompetanse og utredningskompetanse. Dette må sikres i budsjettet som skal vedtas av Synoden i 2017, forutsatt at Synoden velger å nedsette utvalget.

Forslag til vedtak fra Porsgrunn Frikirke

Synoden nedsetter et utvalg, Misjonsutvalget, som skal utrede:

- *Organisering av Frikirkens samlede misjonsarbeid, vurdering av fordeler og ulemper ved ulike modeller*
- *Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang*
- *Overordnet målsetting og strategi for Frikirkens misjonsarbeid*
- *Styrking av misjonens ressurser, dens økonomi og personell*
- *Andre problemstillinger som er av viktighet for Frikirkens misjonsarbeid i fremtiden*

Det er viktig at utvalgets arbeid munner ut i forslag som kan sikres bredest mulig tilslutning i kirkesamfunnet og i menighetene.

Misjonsutvalget sikres en bred sammensetning, hvor representanter for ulike miljøer, erfaringer og tenkninger deltar. Det anbefales at noen fra de siste misjonsstyrene og misjonsadministrasjonen deltar. I tillegg kan det oppnevnes en referansegruppe.

Misjonsutvalget tilføres nødvendige ressurser, og utredningen legges frem med forslag til innstilling for Synoden 2020.

Synodestyrets vurderinger:

Synodestyret er takknemlig for det sterke misjonsengasjementet som finnes rundt i våre menigheter. Vi er av den oppfatning at det har vært både rett og godt at vårt misjonsarbeid har blitt fokusert mer mot unådde folkegrupper og innvandrere i Norge. Samtidig ser vi nødvendigheten av en avklaring og bevisstgjøring rundt lokalmenighetens eierskap og ansvar for vårt felles misjonsarbeid. Samarbeid, organisering og økonomi er viktige momenter som bør drøftes videre.

Synodestyret viser til at synoden 2017 skal behandle og vedta målsetninger for hele kirkesamfunnet som inkluderer vårt misjonsarbeid og engasjement for mennesker som ennå ikke tror på Jesus.

Synodestyret har positive erfaringer fra strategisamlingen i januar 2017 og bønnesynoden i 2013, og anbefaler at vi bruker disse erfaringene når vi skal arbeide med mål og strategier for kirkens felles misjonsarbeid.

Vi støtter fullt ut hovedanliggende i forslaget fra Porsgrunn Frikirke, men fremmer et noe justert forslag for å sikre en bredest mulig prosess.

Synodestyrets forslag til vedtak

1. Synoden nedsetter en arbeidsgruppe som skal forberede og gjennomføre en prosess som leder frem til et bredt sammensatt drøftingsmøte om Frikirkens misjonsarbeid. Her drøftes blant annet:

- *Organisering av Frikirkens samlede misjonsarbeid, vurdering av fordeler og ulemper ved ulike modeller*
- *Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang*
- *Overordnet målsetting og strategi for Frikirkens misjonsarbeid*
- *Styrking av misjonens ressurser, dens økonomi og personell*
- *Andre problemstillinger som er av viktighet for Frikirkens misjonsarbeid i fremtiden*

Synoden ber om at hvert presbyterium stiller med 10 utsendinger til drøftingsmøtet, hvor 40 prosent skal være under 40 år og minst 40 prosent fra begge kjønn.

Det er viktig at prosessen munner ut i forslag som kan sikres bredest mulig tilslutning i kirkesamfunnet og i menighetene.

Arbeidsgruppa sikres en bred sammensetning, hvor representanter for ulike miljøer, erfaringer og tenkninger deltar. Det anbefales at noen fra de siste misjonsstyrene og misjonsadministrasjonen deltar.

Arbeidsgruppa tilføres nødvendige ressurser, og utredningen legges frem med forslag til innstilling for Synoden 2020.

2. Synoden velger en arbeidsgruppe på fem personer ut fra kandidatene fremmet av valgkomiteen.

Innstilling fra 7. komité:

Forslag til vedtak: (Vedtatt med endring i kulepunkt 2)

1. Synoden nedsetter en arbeidsgruppe som skal forberede og gjennomføre en prosess som leder frem til et bredt sammensatt drøftingsmøte om Frikirkens misjonsarbeid. Her drøftes blant annet:

- ***Organisering av Frikirkens samlede misjonsarbeid, vurdering av fordeler og ulemper ved ulike modeller herunder samarbeidsformer***

med andre misjonsorganisasjoner

- **Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang**
- **Overordnet målsetting og strategi for Frikirkens misjonsarbeid**
- **Styrking av misjonens ressurser, dens økonomi og personell**
- **Andre problemstillinger som er av viktighet for Frikirkens misjonsarbeid i fremtiden**

Synoden ber om at hvert presbyterium stiller med 10 utsendinger til drøftingsmøtet, hvor 40 prosent skal være under 40 år og minst 40 prosent fra begge kjønn.

Det er viktig at prosessen munner ut i forslag som kan sikres bredest mulig tilslutning i kirkesamfunnet og i menighetene.

Arbeidsgruppa sikres en bred sammensetning, hvor representanter for ulike miljøer, erfaringer og tenkninger deltar. Det anbefales at noen fra de siste misjonsstyrene og misjonsadministrasjonen deltar.

Arbeidsgruppa tilføres nødvendige ressurser, og utredningen legges frem med forslag til innstilling for Synoden 2020.

2. Synoden velger en arbeidsgruppe på fem personer ut fra kandidatene fremmet av valgkomiteen.

Forslag til endring i Sak17/2017, kulepunkt 2:

Endres til: *‘Omfanget av Frikirkens felles misjonsarbeid’*

Innsendt av: Geir Nordli, Nora Margaret Gimse, Johan Leirvik.

Jan Gossner ønsker bokført at han ønsker mer penger til innvandrerarbeid i Norge. Vi kan også drive misjon her nå, og vi bør for eksempel spille mer på tidligere misjonærer.

Forslag til endring i sak 17/2017, kulepunkt 2:

*‘Behovet for at Frikirken fortsatt skal ha et eget misjonsarbeid, og i tilfelle hvor stort omfang’
(‘i tilfelle’ strykes)*

Innsendt av: Anne Mari Topland, Helge Hollerud, Knut Osnes.

Forslaget til Anne Mari Topland godtas av komiteen som har behandlet saken:

Votering: Vedtatt av flertall. 7 stemmer mot.

Votering: Synoden velger en arbeidsgruppe på fem personer ut fra kandidatene fremmet av valgkomiteen. Enstemmig vedtatt.

Sak 18/2017 Fra medlemsbasert til inntektsbasert menighetstilskudd/misjonsgave

Sak fra Fredrikstad Frikirke

Bakgrunn

Hvor mye den enkelte menighet årlig skal betale i tilskudd til fellesarbeidet og misjon beregnes i dag ut fra antall medlemmer med stemmerett i menigheten¹.

Men antall medlemmer med stemmerett gir ikke nødvendigvis et riktig bilde av menighetens økonomi og betalingsevne². En mer rettferdig fordeling av felles økonomiske forpliktelser vil derfor være at menighetenes inntekter legges til grunn for menighetstilskuddet/menighetsgaven³.

Med et inntektsbasert menighetstilskudd vil kirkesamfunnet unngå de utfordringene som lett dukker opp med en medlemsbasert tilskuddsmodell⁴.

Forslag til vedtak:

Synoden ber synodestyret om å innføre en inntektsbasert tilskudds- og gaveordning fra og med 2019.

Synodestyrets vurdering:

Vi ser behovet for å vurdere nye modeller for tilskudd, gaver og støtteordninger, men mener det er for tidlig å gjøre et vedtak om en bestemt modell uten at man har regnet på hvilke konsekvenser dette vil få for enkeltmenigheter. Det er dessuten varslet store endringer i statsstøtten til trossamfunn, og det vil være behov for en evaluering av utviklingsfondets utdelinger i løpet av kommende synodeperiode.

Synodestyret fremmer derfor et alternativt forslag til vedtak.

Forslag fra Synodestyret:

Synoden ber synodestyret utrede en inntektbasert modell for menighetens bidrag til fellesarbeidet, og å vurdere denne opp mot dagens medlemsbaserte modell. Tilskudd fra menighetene må også sees i sammenheng med forvaltningen av offentlige tilskudd og utviklingsfondets midler.

1 Alle menighetenes totale inntekter, med fratrukk fra noen faste poster som fremkommer på statistikkskjemaet, deles på totalt antall medlemmer i kirkesamfunnet med stemmerett. Da fremkommer det en sum pr. medlem som hver menighet skal betale for, både i form av tilskudd og gaver.

2 Eks: Menigheter med relativt mange unge medlemmer med liten betalingsevne, betaler forholdsvis mer av sine inntekter enn menigheter med medlemmer med stor betalingsevne.

3 Man summerer som før alle menighetenes inntekter med de fradrag som fremgår av statistikkjema, men i stedet for å bruke menighetens medlemmer som et forholdstall til kirkesamfunnets totale medlemmer, brukes menighetens inntekter som et forholdstall til kirkesamfunnets totale inntekter.

4 Eks: Man unngår at menigheter vegrer for å jobbe strategisk med menighetsvekst i form av økende antall medlemmer med stemmerett, fordi de i neste omgang vet at dette medfører en merkostnad.

Innstilling fra 3 komité:

Synodestyrets forslag til vedtak støttes av komiteen.

Komiteen bemerker at effekten av nytt system må utredes grundig slik at man sikrer seg mot kreativ bokføring og manipulering av medlemstall. Endring mot inntektsbasert modell kan gi mindre motivasjon for deltagelse i fast givertjeneste. Den modellen man tilslutt lander på må virke motiverende både ifht medlemsvekst og givertjeneste.

Votering:

Komiteens innstilling vedtatt, mot syv stemmer

Ikke til stede: 42, 59, 75, 146

Sak 19/2017 Forvaltning av sakramentene, sak fra Kongsberg Frikirke

Kongsberg Frikirke foreslår følgende endring av forfatningen: §7, 3. avsnitt, siste setning endres fra:

«Som ordinerte tjenere i kirken har de fullmakt til å forvalte sakramentene og forestå andre kirkelige handlinger»

til

«Som ordinerte tjenere i kirken har de ansvar for forvaltningen av sakramentene og andre kirkelige handlinger».

Hensikt med forslaget:

Stimulere til en samtale i Synoden om vilkårene for og viktigheten av et multipliserende, smågruppebasert menighetsliv i en postmoderne tid, der blant annet nattverden har en sentral plass i dette.

Bekreftede og tilpasse DELFs kirkeordning for en postmoderne tid slik at eldsterådet kan utøve sitt ansvar innenfor menighetsfellesskap der det er en normalordning med sakramentsforvaltning i mindre enheter, huskirker og lignende.

Begrunnelse for forslaget:

Forslagets hensikt er å sikre gode ansvarsforhold der det kan åpnes for og oppmuntres til en normalordning i den enkelte menighet, dersom menigheten ellers ønsker dette, der nattverdfeiringen blir mer tilgjengelig og/eller det kan oppmuntres til fullverdig menighetsliv i husgrupper og lignende.

Slik forfatningen er skrevet i dag gir DELFs ordning en anvisning om at det er eldsterådets medlemmer personlig som skal forestå forvaltningen av sakramentene, også den praktiske delen. Dette har vist seg for rigid i forhold til den type menighetsliv som har vokst fram i vår tid. Derfor vedtok Synodemøtet i 2002 en bestemmelse om at eldsterådet kunne delegerer nattverdsfeiringen til ansvarlige i mindre grupper. Denne bestemmelsen har vært i aktiv bruk i flere av Frikirkens menigheter, og forfatningen bør bearbejdes slik at denne praksisen kan være en normalordning for menighetslivet der menigheten selv ønsker det. En videreføring av delegeringsordningen framstår som en bakpåk og lite framtidsetta håndtering som ikke i tilstrekkelig grad inviterer til at det kan være en alminnelig og oppmuntringsverdig praksis med en nattverdsfeiring i de små fellesskapene.

Over lengre tid har det etablert seg en stor grad av felles oppfatning om at små fellesskap og grupper er en sunn og nødvendig del av et velfungerende menighetsliv. De små fellesskapene kan ha særlige kvaliteter i forhold til menighetsliv på tvers av generasjonene,

livsnære fellesskap, disippeltrening, ansvarliggjøring og organisk liv. Enkelte menighetsfellesskap legger sågar vekten på det lille fellesskapet i så stor grad at dette mer eller mindre kan sies å utgjøre en hovedsamling for mange av menneskene som tilhører menighetsfellesskapet. Under slike livsvilkår skal det være naturlig å oppmuntre til sakramentsforvaltning i de små gruppene, dersom menigheten ønsker det.

Endringen åpner for en mindre hierarkisk organisering av menighetslivet, der eldsterådets ansvar ikke endres, men praksis kan harmoniseres med menighetslivets organisering og fordeles på andre ansvarlige medlemmer i fellesskapet. 157

Vi ser det bibelske vitnesbyrdet om de første kristne i Apostlenes Gjerninger 2,42-47. Hva betyr uttrykket «I hjemmene brøt de brødet»? Denne setningen rommer dybde og liv, og forteller oss mye om livet i den kristne kirke. Hjemmene og familien og relasjonene mellom generasjonene var en sentral del av menighetens liv; et kjennetegn, et framtrædende særpreg. Vi tror det var slik fordi man brøt brødet i hjemmene og spiste sammen. Når det står slik, er det neppe en tilfeldig valgt formulering. Dette portrettet til vitenskapsmannen Lukas er ikke laget på slump. De gjorde det faktisk slik, og noe av det som kirken til alle tider har holdt som mest konstituerende, mest materialisert Jesus-tro fysisk, påtagelig, skjedde i hjemmene, og det var knyttet til måltidsfellesskapet – de spiste sammen med oppriktig glede og de brøt brødet. Når Frikirkens forfatning har gjort det nødvendig med et eget vedtak for å myke opp og gi rom for menighetsliv der man bryter brødet i hjemmene, er det tankevekkende i forhold til både utfordringer i tiden og det bibelske vitnesbyrdet, og bør endres.

Følgende ble vedtatt av Synoden 2002 (sak 16/2002):

Synoden mener at det innenfor dette reglement* kan åpnes for at menigheter som har cellegrupper og husfellesskap som en integrert del av sitt arbeid, eller som en strategi for et geografisk område, kan ha nattverd i disse gruppene. Nattverden forrettes da av en eldste eller pastor og må anses og tillyses som en del av menighetens samlede og offentlige nattverdfeiring.

Ved samlinger i menighetens regi der menigheten ønsker at nattverd feires, og ingen av menighetens ordinerte kan forrette, kan eldsterådet delegere denne oppgaven til andre medlemmer i fullt medlemskap.

Dette har fungert, og det er vanskelig å se noen god grunn til at dette ikke bør bekreftes som en normal endring ved å endre forfatningen.

Synodestyrets vurderinger:

Synodestyret forstår Kongsberg Frikirkes anliggende, men mener at dette allerede er ivaretatt i dagens forfatning og reglement. Vi deler ikke Kongsberg Frikirkes oppfatning av at det er eldsterådets medlemmer som personlig må forrette nattverden.

Fra reglement for eldsteråd:

1. Sørge for Guds Ords forkynnelse og sakramentenes forvaltning.

Synodestyret forstår formuleringen slik at dette kan ivaretas ved å gi andre rett til å forrette nattverd i husfellesskap og ved andre samlinger i menighetens regi.

I Synoden 2002 ble det også tydeliggjort at eldsterådet kan delegere denne oppgaven til andre medlemmer i fullt medlemskap.

Synodestyrets forslag til vedtak

Forslaget avvises, da vi mener at Kongsberg Frikirkes anliggende er ivaretatt i dagens ordlyd i forfatning og reglement.158

Forfatningsutvalgets kommentar:

Forfatningsutvalget deler synodestyrets oppfatning av og grunngivelse for at forslaget fra Kongsberg menighet om sakramentsforvaltning, bør avises. I saksframlegget bruker synodestyret både begrepet innstilling og begrepet forslag. Normalt er det synodens arbeidskomiteer som innstiller til vedtak i synoden, på bakgrunn av forslag som er oversendt den.

Ved konstitueringen torsdag foreslås det at saken ikke skal til komitébehandling. Syv viser blått kort, resten rødt, når møtedirigenten spør om det er greit å la denne saken avgjøres uten komitébehandling.

Etter litt diskusjon bestemmer Jarle Skullerud at forslaget går til komitebehandling likevel.

Forslag til vedtak:

Forslaget om å endre forfatning og reglement avvises da Kongsberg Frikirke sitt anliggende i noen grad er ivaretatt i dagens ordlyd.

For å få tydeligere frem fleksibiliteten i forvaltningen av nattverden, utarbeides en lettfattelig veiledning som også gir trygge rammer for hvordan nattverden gjennomføres.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Ikke til stede: 26, 59, 75, 123

Sak 20/2017 Valg

a) Synodestyre

Kandidater til synodestyret

Leder

Jarle Skullerud

Smaalenene Frikirke

Nestlederkandidater

Anne Mari Schiager Topland, Arendal Frikirke

Geir Langen, Sula Frikirke

Pastorkandidater

Bjørn Roger Stien, Namsos Frikirke

Geir Øystein Andersen, DELF Kongsberg menigheter

Else Birgit Bergem Strand

Geir Langen, Sula Frikirke (om han ikke blir nestleder)

Eldstekandidater

Ole Johnny Møyholm, Randaberg Frikirke

Tone Moseid, Bryne Frikyrkje

Øystein Samnøen, Hamar Frikirke

Bjørg Rødland, Vågsbygd Frikirke

Geir Nordkil, Bodø Frikirke

Mangler to eldstekandidater

b) Synoderåd

Kandidater til synoderådet

Vestre

Andreas Voie, Randaberg Frikirke

Jan Magne Goksøyr, Herøy Frikyrkje

Håvard Hollerud, Bønes Frikirke

Kjersti Gulli Petersen, Ørsta Frikyrkje

Søndre:

Leif Inge Jensen, Songe Frikirke

Stein Vegard Antonsen, Vågsbygd Frikirke

Tor Harry Nordvoll, Birkeland Frikirke

Hilde Grøthe, Kristiansand Frikirke

Bjørn Einar Strandberg, Østsida Frikirke (varakandidat)

Østre:

Per Eriksen, Fredrikstad Frikirke
Arne Hersdal, Brunlanes Frikirke
Johan Valen Sendstad, Oslo Østre Frikirke
Arne Kristiansen, Stavern Frikirke
Ketil Willard, Greåker Frikirke (vara)

Nordre:

Jan Frostestad, Sortland Frikirke
Yngve Andersen, Alta Frikirke
Anne Græsli Nordvoll, Levanger Frikirke
Kjell Hestmo, Namsos Frikirke

c) Forfatningsutvalg

Leder

Heidi Aarmo Lund, Tromsø Frikirke

Styremedlemmer

Karoline Netland, Stavern Frikirke
Leif Erik Nilsen, Bergen Frikirke
Endre Sagedal, Kristiansand Frikirke
Unni Westli, Oslo Østre Frikirke
Terje Solberg, Oslo Østre Frikirke
Hilde Margrethe Sæbø Fjeldstad, Lillesand Frikirke (vara)

d) Lønnsutvalg

Leder

Marit Espelid, Bergen Frikirke

Styremedlemmer

Trond Løfgren, Oslo Østre Frikirke
Olav Ausel, Randesund Frikirke
Hilde Ottosen Svendsen, Bergen Frikirke
Mangler to vara

e) Revisor

BDO AS

f) Styre for Stavern folkehøyskole

Leder

Maria Strømme Korsvik, Randesund Frikirke

Styremedlemmer

Knut-Inge Anvik Johansen, Stavern Frikirke

Olaf Skjævestad, Porsgrunn Frikirke

Hans Petter Berge Hammersmark, Stavern Frikirke

Svein Kristian Waale, Brunlanes Frikirke (vara)

Jan Tanggaard, Brunlanes Frikirke (vara)

Mangler én kandidat

g) Styre for Nordtun HelseRehab

Leder

Inger Stokstad, Treungen Frikyrkje

Styremedlemmer

Aksel Olsen, Rødøy Frikirke

Aud Angell, Meløy Søndre Frikirke

Jan Sahl, Den norske kirke

Margareth Frøseth Li, Tverlandet Frikirke

Mangler en kandidat

h) Valgkomité

Komité 12 foreslår kandidater

Innstilling fra komite 12.

Synodestyret:

Komiteen støtter valgkomiteens forslag til vedtak.

Votering

Votering, synodeformann:

Kandidat: Jarle Skullerud, Smaalenene Frikirke: **Enstemmig valgt, med 151 stemmer**. Det er ingen benkeforslag. Ikke til stede: 20, 34, 120, 153.

Votering, nestleder:

Kandidater: Anne Mari Topland, Arendal, og Geir Langen, Sula.

Kandidatene presenteres ved en anbefalingstale gitt av henholdsvis Hilde M. Fjeldstad og Øivind Augland.

Votering:

Anne Mari Schiager Topland: **91/152 stemmer (valgt nestleder)**

Geir Langen: **59/152 stemmer**

Ikke til stede: 20, 34, 120

Votering, pastorkandidater:

Geir Langen, Sula Frikirke: **valgt med 102 stemmer**

Geir Øystein Andersen, DELF Kongsberg menigheter – 23. I valg om vararepresentanter: 59 + 62 + 3 = **124 (1. Vara)**.

Bjørn Roger Stien, Namsos Frikirke – 24. I valg om vararepresentanter: 57 + 34 + 4 = **91 (2. Vara)**

Else Birgit Bergem Strand, komiteforslag 1. I valg om vararepresentanter: 32 + 44 + 4 = 80 (ikke valgt)

Votering, eldstekandidater:

Geir Nordkil, Bodø Frikirke: **116 stemmer - synodestyremedlem**

Tone Moseid, Bryne Frikyrkje: **108 stemmer - Synodestyremedlem**

Øystein Samnøen, Hamar Frikirke: **103 stemmer - Synodestyremedlem**

Sigurd Åge Engamo, Øvrebø Frikirke: **100 stemmer (Synodestyremedlem)**

Ole Johnny Møyholm, Randaberg Frikirke: I valg om vararepresentanter: 87 + 35 + 21 = **87 (1.vara)**

Björg Rødland, Vågsbygd Frikirke: I valg om vararepresentanter: 58 + 43 (+ 38) = **101 (2. Vara)**

Are Røisland, Kristiansand Frikirke: 1 + 66 + 70 = **137 (3.vara)**

Valg til synodestyret og til vararepresentantene. 151 delegater tilstede. Ikke til stede: 20, 34, 85, 120,

b) Synoderådet:

Komiteen støtter valgkomiteens forslag til vedtak.

Kandidater i tillegg til valgkomiteens forslag:

Søndre:

Hilde Grøthe (Kristiansand)

Nordre:

Anne Græsli Nordvoll (Levanger)

Votering, synoderåd:

Kandidater til synoderådet

Vestre

Håvard Hollerud, Bønes Frikirke - **88 (medlem synoderåd)**

Kjersti Gulli Petersen, Ørsta Frikirke – **77 (medlem synoderåd)**

Andreas Voie, Randaberg Frikirke – 71

Votering varakandidat: **79 (varakandidat)**

Jan Magne Goksøyr, Herøy Frikirke - 51

Søndre:

Leif Inge Jensen, Songe Frikirke - **121 (medlem synoderåd)**

Stein Vegard Antonsen, Vågsbygd Frikirke - **131 (medlem synoderåd)**

Tor Harry Nordvoll, Birkeland Frikirke - **118 (medlem synoderåd)**

Hilde Grøthe, Kristiansand Frikirke - **126 (medlem synoderåd)**

Bjørn Einar Strandberg, Østsida Frikirke - 17

Votering varakandidat: **129 (varakandidat)**

Østre:

Arne Hersdal, Brunlanes Frikirke - **111 (medlem synoderåd)**

Johan Valen Sendstad, Oslo Østre Frikirke - **131 (medlem synoderåd)**

Arne Kristiansen, Stavern Frikirke - **114 (medlem synoderåd)**

Ketil Willard (varakandidat), Greåker Frikirke - **122 (medlem synoderåd)**

Per Eriksen, Fredrikstad Frikirke – 62

Votering varakandidat: **58 (varakandidat)**

Nordre:

Yngve Andersen, Alta Frikirke: **112 (medlem synoderåd)**

Anne Græsli Nordvoll (Levanger Frikirke): **83 (medlem synoderåd)**

Jan Frostestad, Sortland Frikirke: 73

Votering varakandidat: **82 (varakandidat)**

Kjell Hestmo, Namsos Frikirke (vara): 9

Votering varakandidat: **35 (varakandidat)**

Skriftlig avstemning til synoderådet.

Delegater til stede:140

c) Forfatningsutvalget:

Til orientering:

Karolina Netland ble ført opp uten å ha bekreftet at hun stiller til valg.

Hilde Margrethe Sæbø Fjeldstad har trukket seg.

Komiteen støtter valgkomiteens forslag til vedtak.

Kandidater i tillegg til valgkomiteens forslag:

Fast Gjermund Aglen (Namsos)

Vara Notto Moseid (Bryne Frikirke)

Votering forfatningsutvalget:

Leder

Heidi Aarmo Lund, Tromsø Frikirke

Styremedlemmer

Gjermund Aglen, Namsos

Leif Erik Nilsen, Bergen Frikirke

Endre Sagedal, Kristiansand Frikirke

Terje Solberg, Oslo Østre Frikirke

Notto Moseid, Bryne Frikirke (1. vara)

Unni Westli, Oslo Østre Frikirke (2. vara)

Marit Ecklo Brevik anbefaler ikke at ansatte velges til slike utvalg, men Harry Hanssen ser på dette som uproblematisk.

Kandidatene til forfatningsutvalget vedtatt ved akklamasjon

Votering lønnsutvalget:

Komiteen støtter valgkomiteens forslag til vedtak.

Kandidater i tillegg til valgkomiteens forslag:

1.vara Heidi Haugboten Aunan (Steinkjer)

2.vara Kjell Iversen (Halden)

Vedtatt ved akklamasjon. De ansatte har ikke lov til å klappe.

e) Revisor:

Komiteen støtter valgkomiteens forslag til vedtak.

Marit Ecklo Brevik orienterer om prosessen rundt valg av ny revisor (BDO AS).

Ingen krever valg ved votering.

Votering revisor:

Valg av revisor (BDO) vedtas ved akklamasjon.

Ikke til stede: 20, 34, 120

f) Styre for Stavern folkehøyskole

Komiteen støtter valgkomiteens forslag til vedtak.

Kandidat i tillegg til valgkomiteens forslag:

Bjørge Gustavsen (Greåker)

Votering styre for Stavern folkehøyskole:

Leder

Maria Strømme Korsvik, Randesund Frikirke

Styremedlemmer

Knut-Inge Anvik Johansen, Stavern Frikirke

Olaf Skjævestad, Porsgrunn Frikirke
Hans Petter Berge Hammersmark, Stavern Frikirke
Björg Gustavsen, Greåker Frikirke
Svein Kristian Waale, Brunlanes Frikirke (vara)
Jan Tanggaard, Brunlanes Frikirke (vara)

Vedtatt ved akklamasjon.

Ikke til stede: 20, 34, 120

g) Styre for Nordtun HelseRehab

Komiteen støtter valgkomiteens forslag til vedtak.
Kandidat i tillegg til valgkomiteens forslag:
Knut Osnes (Namsos)

Votering, styre for Nordtun HelseRehab:

Leder

Inger Stokstad, Treungen Frikyrkje

Styremedlemmer

Aksel Olsen, Rødøy Frikirke
Aud Angell, Meløy Søndre Frikirke
Jan Sahl, Den norske kirke
Margareth Frøseth Li, Tverlandet Frikirke (1.vara)
Knut Osnes (2.vara)

Vedtatt ved akklamasjon.

Ikke til stede: 20, 34, 120

h) Valgkomité

Votering, valgkomité:

Leder: Øivind Augland (Hånes)
Pers. vara: Hilde Reitan (Trondheim)
Nordre:
Fast: Torbjørn Nordvoll (Levanger)
Vara: Trond Vegge (Alta)
Vestre:

Fast: Knut Amund Låstad Bergen)

Vara: Kjersti Gulli Petersen (Ørsta)

Østre:

Fast: Petter Lande Johansen (Moss)

Vara: Martin Holt Fredriksen (Porsgrunn)

Søndre:

Fast: Andre Myhren (Songdalen)

Vara: Arnfinn Evensen (Songe)

Vedtatt ved akklamasjon.

Ikke til stede: 20, 34, 120

i) Misjonsutvalg:

Valgkomiteens forslag:

Bente Ringøen Hegen

Morten Dahle Stærk

Geir Sandberg

Knut Helge Høyland

+1 fra synodestyret som synodestyret selv oppnevner, som anbefalt av synodeformann.

1.vara: Lloyd Tryland

2.vara: Nora Margareth Gimse

Votering, misjonsutvalg:

Arbeidsgruppa finner leder selv.

Karianne Kvalsvik

Morten Dahle Stærk

Geir Sandberg

Knut Helge Høyland

+1 fra synodestyret som synodestyret selv oppnevner, som anbefalt av synodeformann.

1.vara: Bente Ringøen Hegen

2.vara: Lloyd Tryland

Vedtatt ved akklamasjon. Ikke til stede: 20, 34, 120

Sak 21/2017 Eventuelt

Alle sakene under eventuelt oversendes synodestyret uten realitetsbehandling.

A) Eventuelt sak

Komité 8 henstiller synoden om å oversende Frikirkens nattverdliturgi og nattverdforvaltning i forhold til udøpte til drøfting i synoderådet.

B) Eventuelt innspill fra 4. komite:

Komiteen er kjent med at forfatningsutvalget har utarbeidet et forslag for å forenkle og oppdatere forfatning og reglement. I det videre arbeidet for å slutføre dette er det viktig å ha fokus på språk som kommuniserer til kommende generasjoner. Behandlingen av sak 19/2017 har vist noe av dette behovet med formuleringer som kommuniserer i begrenset grad.

C) Fra Yngve Andersen, Anne Græsli Nordvoll og Torstein Nilsen:

Vi ber om at det blir utarbeidet en liturgi til bruk ved avvigsling av kirkebygg.

D) Revitalisering av arven etter Luther 2018-2020.

Sak fra Bjørn Helland (23).

Revitalisering av arven etter Luther 2018-23.

1.Arven etter Luther er et umistelig grunnlag for vårt arbeid som luthersk frikirke, og den blir aktualisert for oss i jubileumsåret 2017.

2.«Den sunne lære» er under sterkt press i vår tid, særlig fra sekularisering og liberalisering.

3.Dette presset mot den sunne lære vil vi møte med en revitalisering av arven etter Luther, som et trygt teologisk grunnlag for alt vårt arbeid.

4.Utgangspunktet kan være de 5 prinsippene: Skriften alene, Kristus alene, Nåden alene, Troen alene og  re til Gud alene, samt Luthers katekisme som Frikirkens eget bekjennesskrift.

5.Synodestyret kan utarbeide Frikirkens plan for revitalisering av arven etter Luther, også integrert med oppfølgingen av mål for Frikirken for 2018-2023 samt trosopplæringsplanen m.v.

Tid og sted for Synoden 2020

Marit Ecklo Brevik foreslår sommeren 2021. Sted: Hvis det blir i tilknytning til Visjon, er Fredtun fint. Hvis IKKE synodemøtet blir i tilknytning til Visjon, passer det fint å ha det på Gardermoen.

Innspill: I uke 27 er 8 menigheter + FriBU opptatt på Skjærgårdsgospel

Denne saken og innspill tas med tilbake.

Takk

Formannen i 1. komité Geir Nordkil frambringer Synodens takk til:

Synodeformann Jarle Skullerud og nestformann Arvid Hunemo ble takket for ledelsen av synodestyret. Nordkil takket også de øvrige styremedlemmene, Geir Langen, Ole Johnny Møyholm, Heidi Aarmo Lund, Arild Sæbø, Steinar Tyvand, Anne Nordvoll, Stein Vegard Antonsen, Kari Lisbeth Kjus, Halvor Aspaas og Ole Stormo.

Videre ble daglig ledere Marit Ecklo Brevik og Sven Aasmundtveit takket.

Det samme ble satsingslederne Terje Bjørkås, Håvard Haugland, Ivar Johnsen og Unni Westli.

Redaktør Anne-Kristine Wiecek ble takket for sin tjeneste i Budbæreren.

Det ble også uttrykt takk til arrangørene og Stavern folkehøyskole som vertskap.

Geir Nordkil takket også møtedirigentene Morten Dahle Stærk og Hilde Grøthe, møtesekretærene Ingjerd Grimstad Bandak og Geir Arne Johansen, og redaksjonskomiteen Terje Solberg, Heidi Aarmo Lund og Geir Øystein Andersen for deres innsats under møtet. Harry Hansen ble takket som leder av forfatningsutvalget.

Øvrige medlemmer fra staben ved hovedkontoret takkes for innsatsen under synodemøtet; Hilde Charlotte Mørland, Hilde Heidenstrøm, Inge Auberg, Jon Arne Nygård, Knut Ola Topland og Brit Løvgren og Tone Moseid som har vært med som frivillig i sekretariat.

Erhard Hermansen og Sigrid Goksøyr Østraat ble takket for ledelse av kveldssamlingene på synodemøtet.

Til slutt ble Kjersti Gulli Petersen takket for musikk, og Ivar Johnsen som ansvarlig for bønnearbeidet under møtet.